

**Právnická fakulta Masarykovy
univerzity v Brně 1992–1993**

Odpovědný redaktor:
doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.

Masarykova univerzita v Brně, 1992

Masarykova univerzita v Brně

601 77 Brno, Burešova 20, tel. 757 000 (údaje uvedené v části týkající se rektorátu MU jsou platné do 31. 8. 1992.).

Rektor	prof. PhDr. Milan Jelínek, CSc. 754 841, 757 000/432
Prorektorka pro věd. výzk. činnost	prof. MUDr. Danuše Táborská, DrSc. 757 000/435
Prorektor pro pedagog. čin- nost v DS	doc. RNDr. Ota Říha, CSc. 757 000/429, 755 975
Prorektor pro zahr. styky a ediční činnost	prof. RNDr. Jiří Hála, CSc. 757 000/438, 761 501
Prorektor pro výstavbu, dislokace a koleje	doc. RNDr. František Lukeš, CSc. 757 000/435
Kvestor	Ing. František Gale 758 812, 757 000/433

Seznam členů vědecké rady Masarykovy univerzity

Prof. PhDr. M. Jelínek, CSc.	Prof. RNDr. J. Hála, CSc.
Prof. MUDr. D. Táborská, DrSc.	Doc. RNDr. O. Říha, CSc.
Doc. RNDr. F. Lukeš, CSc.	Ing. F. Gale
Prof. MUDr. J. Bilder, CSc.	MUDr. P. Bravený, CSc.
Prof. MUDr. I. Hrazdila, DrSc.	Prof. MUDr. J. Šmarda, DrSc.
Doc. PhDr. J. Hladký, CSc.	Prof. PhDr. A. Bartoněk, DrSc.
Prof. PhDr. J. Fryčer, CSc.	Prof. PhDr. V. Podborský, DrSc.
Prof. PhDr. L. Míček, CSc.	Doc. RNDr. J. Jonás, CSc.
Prof. PhDr. S. Kučerová, CSc.	Doc. PhDr. L. Faltus
Prof. RNDr. L. Kosmák, CSc.	Doc. JUDr. K. Schelle, CSc.
Doc. RNDr. E. Schmidt, CSc.	Prof. RNDr. V. Novák, CSc.
Doc. RNDr. M. Němec, CSc.	Prof. RNDr. L. Sommer, DrSc.
Doc. Ing. L. Blažek, CSc.	Doc. RNDr. J. Zlatuška, CSc.
Doc. RNDr. J. Cihlár, CSc.	RNDr. P. Lukáš, CSc.
Prof. RNDr. F. Neumann, DrSc.	

Rektorát Masarykovy univerzity

601 77 Brno, Burešova 20, tel. 757 000

Rektor	prof. PhDr. Milan Jelínek, CSc.	
Sekretářka rektora	Alena Brázdová	
Kvestor	Ing. František Gale	
Sekretářka kvestora	Lenka Komoňová	
Ekonomický odbor	Ing. František Ambrož	757 000/415, 751 815
Pedagogicko - vědecký odbor a zahr. styky	PhDr. Hana Součková	757 000/436, 755 975
Zahraniční styky	PhDr. Miluška Vaculíková	751 501
	Libuše Coufalová	757 000/240

Vědeckovýzkumná pracoviště MU a účelová zařízení

Čs. sbírka mikroorganismů, 602 00 Brno, Tvrdého 14	doc. RNDr. Miloslav Kocur, CSc.
Univerzit. archiv, 602 00 Brno, Arna Nováka 1	PhDr. Jiří Pulec 750 050/015
Ústav výpočetní techniky, 601 77 Brno, Burešova 20	doc. RNDr. Václav Račanský, CSc. 757 000/274, 740 308
Výrobní skript, Jaselská 25, 601 77 Brno	Dana Zalesáková 759 541
Audiovizuální centrum 602 00 Brno, Tyrdého 14	PaedDr. Josef Strubl
Koleje a menzy, 602 00 Brno, Husova 8a	JUDr. Rostislav Vozdecký 234 36
Sušilovy koleje	332 541
Koleje nám. Míru	332 970
Koleje Vinařská 5b - vrátnice	334 687
Koleje Vinařská 5b - kancelář	334 685

Celouniverzitní katedry Masarykovy univerzity

Katedra jazyků, 602 00 Brno, Joštova 10	doc. PhDr. Ludmila Pavlíková, CSc.	243 11
Katedra tělesné výchovy, 602 00 Brno, Arna Nováka 1	RNDr. Karel Opravil	750 050

Děkanát právnické fakulty Masarykovy univerzity

602 00, Brno, Veverí 70, tel. 754 247

413 212 97

Děkan fakulty

doc. JUDr. Jiří Kroupa, CSc.

Proděkani

doc. JUDr. Zdeňka Gregorová, CSc.
pro denní studiumdoc. JUDr. Karel Schelle, CSc.
pro soc. věci studentů, ost. pedagog. činnost,
ediční činnost, tiskový mluvčí fakultydoc. Dr. Jiří Klestil
pro studium při zaměstnáníJUDr. Dalibor Jílek, CSc.
pro vědeckovýzkumnou činnost a zahraniční
stykyTajemník fakulty
SekretářkaJUDr. Ing. Lubomír Vystrčil
Blanka Šimberová

Personální oddělení

JUDr. Miroslava Wünschová

Pedagogické oddělení, vedoucí
stud. odd.
stud. referentky

Mgr. Marcela Kubínská

Marta Blažková
Alice Brychtová
Eva Pivodová
Iva PřehnilováOddělení pro zahraniční vztahy, vě-
du a výzkum a ediční činnost

Mgr. Jiřina Michlová

Dana Schubertová

Ekonomické odd.

Jaroslava Kratochvílová

Studentská menza v budově právnické fakulty MU, Veverí 70.

Úřední hodiny na stud. odd.:

pondělí, úterý, čtvrtek 12³⁰ - 14⁰⁰
středa 8⁰⁰ - 15³⁰

Seznam členů vědecké rady právnické fakulty MU

doc. JUDr. Jiří Kroupa, CSc., děkan PrF Brno
 doc. Dr. Jiří Klestil, proděkan PrF Brno
 doc. JUDr. Zdenka Gregorová, CSc., proděkanka PrF Brno
 doc. JUDr. Karel Schelle, CSc., proděkan PrF Brno
 JUDr. Dalibor Jílek, CSc., proděkan PrF Brno
 doc. JUDr. Věra Korecká, CSc., kat. obč. práva, PrF Brno
 doc. JUDr. Pavel Hungr, CSc., ved. katedry práv. teorie, PrF Brno
 doc. JUDr. Petr Průcha, CSc., ved. k. spr. vědy a správ. pr., PrF Brno
 JUDr. Milana Hrušáková, CSc., ved. katedry obč. práva, PrF Brno
 prof. JUDr. Petr Hajn, DrSc., ved. katedry obchod. pr., PrF Brno
 JUDr. Milan Galvas, CSc., ved. katedry pracovního práva, PrF Brno
 doc. ing. Jiří Blažek, CSc., ved. kat. národního hospod., PrF Brno
 doc. JUDr. ing. Milan Pekárek, CSc., ved. katedry práva živ. prostř. PrF Brno
 doc. JUDr. Josef Bejček, CSc., kat. obchodního práva, PrF Brno
 JUDr. Dušan Novák, CSc., Mezinárodní politologický ústav, Brno
 doc. JUDr. Vladimír Kratochvíl, CSc., ved. kat. trest. pr., PrF Brno
 JUDr. Vladimír Týč, CSc., ved. kat. mezinárodního pr., PrF Brno
 JUDr. Jan Filip, CSc., kat. ústav. pr. a polit., PrF Brno
 PhDr. Jaroslav Hroch, CSc., ved. kat. odb. jaz. přípravy, PrF Brno
 prof. RNDr. Jiří Hála, CSc., prorektor MU Brno
 prof. JUDr. Hynek Bulín, CSc., Květná 8, 603 00 Brno
 doc. JUDr. Valentin Urfus, CSc., děkan PrF UK Praha
 prof. JUDr. Peter Blaho, CSc., děkan PrF UK Bratislava
 doc. JUDr. Igor Paluš, CSc., děkan PrF UPJŠ Košice
 JUDr. Miroslav Liberda, děkan PrF UP Olomouc
 JUDr. Otomar Boček, Ústav st. a práva ČSAV Praha
 JUDr. Jiří Spáčil, CSc., krajský prokurátor, Brno
 JUDr. Václav Helešic, předseda krajského soudu, Brno
 JUDr. Zdeněk Des, vedoucí krajské st. arbitráže, Brno, Cejl
 Dr. Zdeněk Přikryl, Žerotínovo nám. 3/5, Brno
 JUDr. Rostislav Záleský, vedoucí ÚMPOM, Brno, Rooseveltova
 doc. JUDr. Jiří Malenovský, CSc., Ústavní soud Joštova 8, Brno
 doc. JUDr. Pavel Mates, CSc., Ústavní soud Joštova 8, Brno
 JUDr. Ernest Valko, Ústavní soud Joštova 8, Brno

Akademický senát právnické fakulty:

Předseda: doc. JUDr. Josef Bejček, CSc.

Komora učitelů:

Předseda: JUDr. Drahomíra Houbová, CSc.

Komora studentů při zaměstnání:

Předseda: Ing. Tomáš Marvan

Komora studentů denního studia:

Předseda: Miloslav Havlín

Komora hospodářsko-správních pracovníků

Předseda: Iva Přehnilová

Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně je významným pedagogickým a vědeckým centrem právního života na Moravě. Je jednou z šesti fakult brněnské univerzity, k níž přísluší od jejího založení v roce 1919. Tímto rokem se však tradice právního studia v Brně zdaleka nezačala, počátky je třeba hledat již ve středověku.

V roce 1566 byla v Olomouci založena jezuitská kolej, spojená se seminářem a konviktem pro šlechtickou mládež, jež se stala základem první moravské univerzity. Původně se zde sice právo neučilo, ale jeho potřeba byla stále více pocítována, a to zejména při studiu teologie. Roku 1667 začali proto jezuité sami přednášet církevní právo, protože v té době snaha moravských stavů zřídit právní fakultu narážela ještě stále na odpor. Až roku 1679 obdržel olomoucký rodák, doktor práv Karel Ferdinand Irmmler od císaře Leopolda I. povolení konat pro posluchače univerzity zvláštní právní přednášky. Brzy však mezi ním a rektorem vznikly spory o kanonické právo a tak stavové rozhodli, že se bude přednášet jen právo civilní. Spory mezi jezuity a stavy však tím neskončily a nepodařilo se ani prosadit zřízení samostatné právní fakulty. Až když došlo k přeložení olomoucké univerzity do Brna v roce 1778, bylo právní studium osamostatněno. Ředitelem právního studia byl doktor práv Josef Vratislav šlechtic Monse. Přednášel církevní právo podle Eybela, státní právo podle Martiniho a lenní právo podle Mascowa. Druhý profesor práv Johann Nepomuk Kniebandl von Ehrenzweig četl přirozené a občanské právo podle Martiniho, instituce a pandekty podle Heineccia a trestní právo podle Hupky. I když se podařilo univerzitu vymanit z jezuitského vlivu, byla roku 1782 přeměněna ve vysokou školu nižšího typu – lyceum a s platností od 1. listopadu přeložena na žádost olomouckého arcibiskupa a magistrátu zpět do Olomouce. Tím se vyučování práva v Brně na dlouhý čas přerušilo.

V průběhu druhé poloviny 19. století vedlo Brno soustavný zápas za zřízení univerzity a tím i právní fakulty. Již v roce 1859 požádal zemský výbor v Brně ministerstvo kultu a vyučování ve Vídni, aby zřídilo v Brně právní akademii a přeložilo zároveň do Brna bývalou univerzitní knihovnu v Olomouci. Tuto žádost odůvodňoval nedostatkem úředníků, kteří nemají dost prostředků, aby jim umožnili vzdělání v Praze, ve Vídni nebo v Krakově. Aby rozhodnutí usnadnil, navrhoval, že by nebylo nutno zřizovat novou vysokou školu, ale že by stačilo rozšířit stavovskou akademii o právní obory. Ministerstvo však tento návrh, podporovaný místodržitelstvem, neschválilo. Odvolalo se na to, že samostatné právní fakulty byly výjimečně zachovány jen v Uhrách, kde měly starou tradici a kde panoval nedostatek právníky školeného personálu.

Na přelomu 50. a 60. let byla však vyslovena i řada jiných návrhů na zřízení české univerzity v Brně. V té době již olomoucká univerzita byla v troskách. Nová a ještě silnější vlna požadavků na zřízení druhé české univerzity pro Moravu se objevila koncem 80. let. O její potřebě hovořili vysokoškolské profesory, mezi jinými i T. G.

Masaryk, poslanci zemského sněmu a moravští studenti pražské univerzity. Zatím ještě marně, protože vídeňská vláda byla ochotna vyjít vstříc školským požadavkům různých oblastí monarchie, ale moravské stále nechávala bez povšimnutí.

Poněkud nadějněji začala vyhlížet situace o deset let později, kdy vláda naznačila ochotu vybudovat na Moravě českou techniku a česko-německou univerzitu. Proti se však postavili Němci, kteří předložili požadavek, aby univerzita byla německá a v složitém víru politického dění ustrnula celá záležitost znovu na mrtvém bodě. Boj však pokračoval dále a stále více se ukazovalo, že jde o součást širšího konfliktu mezi snahou českého národa o emancipaci a odmítavými postoji, které k ní zaujímalí němečtí nacionalisté. Zřízení české univerzity v Brně označili za krok, který byl v rozporu s přáním většiny, již Němci v Brně měli, a za útok proti německému charakteru Brna. To byla sice tvrzení přinejmenším nadnesená, protože Brno už dávno nemělo charakter ryze německého města, ale taková agitace bohatě stačila k tomu, aby přilévala olej do ohně nacionalismu. Ten způsobil, že boj o univerzitu si nakonec i vyžádal oběti na životě.

Výuka práva se však začala nenápadně rozvíjet od začátku století na brněnské technice. Zde se i v roce 1910 habilitoval Karel Engliš pro národohospodářskou politiku a statistiku a v roce 1917 Jaromír Sedláček pro rakouské občanské, obchodní a směnečné právo. Ještě na technice se stali mimořádnými a později i řádnými profesory František Weyr, Karel Engliš a Jaromír Sedláček.

Vznik samostatného Československa dal konečně možnost, aby dlouhé tažení za druhou českou univerzitu přineslo výsledek. Když 15. listopadu 1918 byl v parlamentě podán spisovatelem A. Jiráskem a prof. K. Englišem návrh zákona na zřízení univerzity, zdálo se, že nic nebude stát v cestě, aby byl co nejdříve schválen. Jenže vedle Brna se o novou vysokou školu přihlásila též Olomouc, pak byl předložen projekt společné univerzity pro Moravu a Slovensko, diskutovalo se též o tom, kolik by měla mít fakult a jejím názvu. Nakonec se podařilo prosadit původní záměr a Masarykova univerzita se čtyřmi fakultami (právníkou, lékařskou, filozofickou a přírodovědeckou) spatřila dne 28. ledna 1919 světlo světa. Vydáním zákona č. 50/1919 Sb. tak skončil padesátiletý zápas o obnovu univerzity na Moravě a tím i právní fakulty. Ta se totiž stala vedle lékařské první, která ještě ve školním roce 1919/1920 zahájila svou činnost. Základ pedagogického sboru tvořili Bohumil Baxa, profesor pro české dějiny, Josef Vacek pro srovnávací právo, Jaroslav Kallab pro trestní právo a Rudolf Dominik pro obchodní právo. Samozřejmě nechyběli zde profesoři František Weyr, Karel Engliš a Jaromír Sedláček. Přičemž Karel Engliš se stal prvním rektorem univerzity a František Weyr prvním děkanem právní fakulty.

Právnická fakulta v prvních letech měla velké problémy se svým umístěním. Prvním dlouhým provizoriem, v němž fakulta působila, byl biskupský seminář v prostoru Antonínské a Seminářské (dnes Smetanovy) ulice. Bylo to prozatímní řešení, smluvně zajišťované na několik let. Naděje, že tento nedůstojný stav skončí, byla

vkládána do výstavby akademické čtvrti. Od počátku pro ni byly vytipovány tzv. Deyckovy pozemky, ležící mezi Žabovřeskami a Královým Polem. Impozantní projekty, které byly vypracovány ve veřejné soutěži vypsáné v roce 1922, předpokládaly, že zde vznikne nejen vysokoškolské centrum, ale měla tu být i konzervatoř, technická, univerzitní a lidová knihovna, Nejvyšší soud, trestní soud a další instituce. To vše bylo zakomponováno tak, aby to souviselo s existujícími budovami techniky a navazovalo na kliniky v zemské nemocnici a porodnici na Obilním trhu.

Nádherný projekt měl jeden podstatný kaz, na jeho realizaci nebyly od počátku peníze. Reálněji to vypadalo s plánem na akademické náměstí, kde měla být také právnická fakulta. Veřejná soutěž na jeho řešení byla vypsána v roce 1925. Do užšího výběru se dostaly čtyři projekty, z nich zvítězil Kampanus pražského architekta Aloise Dryáka. Náměstí měly tvořit budovy rektorátu, právnické a filozofické fakulty, naproti nim, vedle techniky, stála fakulta přírodovědecká a ve směru do Žabovřesk jej uzavíral Nejvyšší soud. Již v roce 1924 byl sice zakoupen pozemek, ale jednou změnila městské orgány regulační čáru, potom ministerstvo veřejných prací zdrželo se schválením plánu, pak nebyly dodány rozpočtové položky, prostě se zdálo, že úřady dělají všechno, aby se se stavbou nemohlo začít. Nakonec se přece jen věci pohnuly a 9. června 1928 se mohlo konat slavnostní položení základního kamene. Účastnili se ho T. G. Masaryk, zástupce vlády a množství oficiálních hostů, reprezentujících vědu, umění i státní orgány. Do hlavního kamene byla uložena pamětní listina a okolo něj bylo rozmístěno 11 menších, zaslaných z rodišť mužů, kteří se zasloužili o rozvoj kultury země.

Vlastní stavba byla zahájena téměř o šest měsíců později a k užívání odevzdána koncem roku 1931, takže v lednu následujícího roku se mohlo začít přednášet. Oproti původnímu projektu byla méně rozsáhlá a před vchodem chyběly tři sochy a ozdobné kovové nádoby. Nad tím si však nikdo neposteskl, protože profesori a studenti měli konečně moderní a důstojné prostředí k práci. Byly tu přednáškové, seminární místnosti, pracovny, tělocvična a řada dalších místností. V přízemí bylo Auditorium maximum, jehož strop tvořila skla s citáty myšlenek mužů našich dějin a čelní stěnu zdobil obraz Antonína Procházky „Prométheus přinášející lidstvu oheň“. V budově byl rovněž umístěn rektorát.

Architekt Dryák se konce svého díla nedočkal, zemřel v červnu 1932. Už v průběhu výstavby právnické fakulty se prostředky na ni tak zmenšovaly, že její dokončení bylo ohroženo a hospodářská krize naději na další stavby akademického náměstí pohřbila docela. Všichni rektori se sice těmto otázkám nepřestávali v dalších letech věnovat, ale bez úspěchu.

Život fakulty tehdy řídil profesorský sbor v čele s děkanem a proděkanem. Kromě toho si docenti volili ze svého středu do tohoto sboru zástupce. Do kompetence profesorského kolegia spadaly zejména pedagogické a disciplinární záležitosti fakulty. Kolegium pečovalo o úplnost přednášek, připravovalo jejich seznam, navrhovalo

ministerstvu obsazování profesorských a jiných míst. Na fóru jejich zasedání docházelo rovněž k habilitačním kolokviím a k proslovení habilitačních přednášek. Řízení fakultních záležitostí a předsednictví ve sborech náleželo děkanovi, který tímto mohl pověřovat ovšem svého proděkana, eventuálně ho mohl zastupovat profesor úřadem nejstarší. Zasedání svolával děkan podle uvážení, anebo když o ně požádala nejméně třetina sboru. Děkanovou povinností bylo dát na každém zasedání ověřit protokol z minulé schůze podpisy všech členů sboru, podat přehled o došlých písemnostech, sdělit, které věci byly vyřízeny formou oběžníku, a předložit sboru záležitosti, na něž bylo třeba jeho usnesení.

V meziválečném období se ve funkci děkana postupně vystřídali profesori František Weyr 1919 – 1920, 1927 – 1928, 1935 – 1936, Jaroslav Kallab 1920 – 1921, 1929 – 1930, 1937 – 1938, Karel Engliš 1921 – 1922, 1925 – 1926, Josef Vacek 1922 – 1923, Bohumil Baxa 1923 – 1924, 1933 – 1934, Dobroslav Krejčí 1924 – 1925, 1931 – 1932, Jaromír Sedláček 1926 – 1927, 1934 – 1935, Jan Loevenstein 1928 – 1929, Rudolf Dominik 1930 – 1931, 1939 – 1940, Jan Vážný 1932 – 1933, František Čáda 1936 – 1937 a František Rouček 1938 – 1939. Bylo pravidlem, že děkan se příštím rokem stával proděkanem. Profesori Karel Engliš 1919 – 1920, František Weyr 1923 – 1924, Jaroslav Kallab 1927 – 1928, Bohumil Baxa 1931 – 1932 a Dobroslav Krejčí 1935 – 1936 se stali i rektory Masarykovy univerzity.

Právnická fakulta se v meziválečném období stala významným střediskem právní vědy, jehož věhlas překročil i hranice našeho státu. Počátkem století procházela právní věda vleklou a těžkou krizí. Nápravu mohl přinést jedině teoretik, který by měl stejně blízko k filozofii jako k právní vědě. Pokusil se o to právě profesor této fakulty František Weyr (1879 – 1951). Jako ctitel Platónův a stoupenec Kantův a Schopenhauerův byl F. Weyr hlasatelem noetického dualismu. Na těchto základech filozofie se zrodil nový systém noetiky právní vědy, právní filozofie, která se pod názvem normativní teorie právní stala vůdčí teorií a metodologií právní vědy. František Weyr svoji teorii vyložil zejména ve dvou dílech „Základy teorie právní“ (1920) a „Teorie práva“ (1936). Nebyl však jen právním filozofem, snažil se ukázat nosnost své noetiky na ústavním a správním právu, které také teoreticky zpracoval. Kromě toho F. Weyr zasahoval aktivně i do statistiky, sociologie, mezinárodního práva a jiných oblastí. První republika měla ve Františku Weyrovi velkého právního filozofa, noetika a státovědce. Ve své době nalezl v Brně i spřízněné vědce, jakými byli zejména Karel Engliš, který současně se vznikem normativní teorie budoval filozoficky a noeticky příbuzný systém teleologické teorie národohospodářské; Jaroslava Kallaba, který usiloval o spojení formální noetiky s odvěkými hodnotami a Jaromíra Sedláčka, jenž aplikoval výsledky normativní teorie na civilní právo.

Vědecké výsledky právnické fakulty byly v předválečné době ještě košatější. Ve slépějích Fr. Weyra krácel i profesor ústavního práva Zdeněk Neubauer, který zasahoval vědecky do tří oblastí: právní filozofie, právní vědy a státovědy. Představitelem

oboru finančního práva se stal ve třicátých letech V. Vybral, jenž ještě před válkou (1934) podal první soustavné zpracování celého oboru československého finančního práva. Pokračovatelem Sedláčkovým v otázkách občanského práva byl Vladimír Ku-beš. Vědecká činnost brněnských procesualistů na právnické fakultě se ubírala dvěma směry: tradičním dogmaticko-praktickým a novým konstruktivně-teoretickým. Zástupcem prvního směru byl Fr. Vážný, druhým se ubírali jeho žáci A. Procházka, K. Gerlich a H. Bulín. Statistickou vědu reprezentoval na právnické fakultě především D. Krejčí, který byl v Československu jejím zakladatelem.

V historickoprávních oborech se na brněnské fakultě prosadili zejména J. Vážný, B. Baxa a Fr. Čáda. Představitelem církevního práva byl J. Vacek.

Uvedené významné osobnosti právní vědy své bohaté vědecké poznatky intenzivně vkládaly do svých přednášek, které se tak staly přitažlivé pro stovky studentů, kteří brněnskou právnickou fakultou v meziválečném období prošli. Rozsah výuky se neustále rozšiřoval, výuka se zkvalitňovala, pedagogický proces se stával stále bohatším. Právnická fakulta se začala stávat významným vědeckovýzkumným a pedagogickým pracovištěm.

Tragické události konce třicátých let výrazně postihly i toto pracoviště. Školní rok 1938 – 1939 probíhal již v těžkých podmínkách. Nejprve mnichovská tragédie a nedlouho potom osudný 15. březen 1939. České školství se dostalo pod přímý dohled okupačních orgánů. V den okupace však rektor univerzity Arne Novák vydal provolání adresované akademické obci, v němž vyjadřoval rozhodnutí a odhodlání celé univerzity pokračovat nerušeně v pravidelném provozu, vyzval všechny ke zvýšenému úsilí a doporučil následovat heslo: „In silentio ac spe fortitudo mea“. Rozdělení bývalé republiky na protektorát a Slovenský stát však způsobilo, že čeští profesori působící na Komenského univerzitě v Bratislavě museli odejít ze Slovenska. Tak se stalo, že na právnickou fakultu do Brna přišli profesori Vratislav Bušek, Rudolf Rauschner, Zdeněk Peška a Cyril Čechrák. Provoz na fakultě pokračoval, jeho průběh však byl poznamenán omezeními ze strany protektorátních orgánů, ale i počínajícími perzekučními akcemi. Řada studentů se začala zapojovat do odbojové činnosti, někteří odešli do ciziny, aby na různých frontách bojovali proti společnému nepříteli. Letní semestr se ukončil, zkoušky byly složeny, promoce vykonány. Nikdo však netušil, že se jedná na více let o semestr poslední.

Blížil se osudný 17. listopad 1939, kdy nacisté obsadili budovy vysokých škol a studentských kolejí. České vysoké školství mělo být zcela likvidováno, česká inteligence měla být vyhubena. Málokdo se z učitelů a studentů právnické fakulty s touto skutečností však smířil. Naopak řada z nich vstoupila do ilegálních organizací a na svou činnost také doplatila i životem. Vzpomenout je třeba zejména dva významné profesory právnické fakulty: profesora J. Vážného, jenž zemřel v koncentračním táboře Mauthausenu v roce 1942 a profesor B. Baxa byl v témže roce popraven v takzvané druhé heydrichiádě. Popraven byl i pedel fakulty A. Zima. Věznění a

vyšetřování byli i F. Čáda a V. Bušek. Smutnou kapitolu v době okupace zažila i budova právnické fakulty. Gestapo si zde zřídilo své centrum pro celou Moravu. Posluchárny a kanceláře přeměnilo ve vyšetřovací místnosti, spodní části sloužily jako vězení. Nikdo se již nedoví o tisícířých tragédiích odehrávajících se tu. Zasedal zde i stanný a lidový soud, jenž vynášel teroristické rozsudky proti českým vlastencům.

Při úpravě právnické fakulty pro účely gestapa byl zachráněn díky statečnosti několika českých lidí monumentální obraz A. Procházky, zdobící auditorium maximum „Prométheus přinášející lidstvu oheň“. V zimě 1940 lešenáři bratři Sedláčkové ze Žabčic dostali příkaz od komisaře gestapa Reygela, aby sejmuli obraz a vyňali plátno z rámu. Oba se snažili vyndat plátno co nejopatrněji, a tu netrpělivý gestapák nožem spodní část uřízl a rozkázal ho spálit. Oba bratři s českým topičem obraz ukryli do sklepa a díky tomu byl zachráněn až do osvobození a po restauraci, kterou provedla manželka tvůrce L. Procházková, byl znovu pověšen na čelní stěnu auly.

V suterénu si dali gestapáci přestavět tamější místnosti na originální bar. Uvěznění umělci, akademický malíř Minář z Prahy, akademický sochař O. Španiel z Prahy, akademický sochař J. Pelikán z Olomouce, profesor kreslení Z. Louda a architekt L. Kozák, vyzdobili gestapácký bar podle germánské mytologie. Umělci dali v jedné scéně z pekla obličejům satanů opravdové podoby brněnských gestapáků.

Až jaro 1945 přineslo Brnu dlouho očekávané osvobození. Školství mohlo znovu nabrat dech a školní budovy začít sloužit svému účelu. Již první dny také vyvolaly horečnou činnost na znovuvybudování vysokého školství. Situace však nebyla jednoduchá. Bylo potřeba vynaložit mnoho úsilí, aby studenti mohli znovu zasednout do školních lavic a profesori začít přednášet.

Prvním poválečným děkanem právnické fakulty se stal prof. Fr. Čáda. Podánilo se mu přesvědčit velení Sovětské armády, které chtělo budovu fakulty zabrat pro své potřeby, že právnická veřejnost tuto budovu nutně potřebuje. V budově byl umístěn rektorát a některé ústavy brněnské techniky. Vnitřní vybavení fakulty však velmi utrpělo, větší část školního nábytku byla odvezena, chybělo technické vybavení. Značnou újmu utrpěla i knihovna. Výjimečnou obětavostí jak učitelů, tak studentů se však brzy podařilo překážky překonat.

Zpočátku byly potíže i s obnovením profesorského sboru. Sedm profesorů zemřelo nebo zahynulo a tři byli vyloučeni ze sboru pro kolaboraci (Rudolf Dominik, Jaroslav Krejčí a Rudolf Wierer). K tomu je třeba připočítat, že během roku 1945 odešli z fakulty další čtyři profesori: František Rouček na Vysokou školu sociální v Brně a tři na Karlovu univerzitu do Prahy (Karel Engliš, Vratislav Bušek a Cyril Čechrák). Tak na fakultě zůstali kromě docentů jen dva řádní a tři mimořádní profesori; řádnými byli František Weyr a děkan František Čáda a mimořádnými Adolf Procházka, Jaroslav Stránský a Vladimír Vybral. Aby byl profesorský sbor schopen plnit namáhavé úkoly, bylo 6. června 1945 prezidentem jmenováno šest nových řádných profesorů: tři výše jmenovaní mimořádní profesori a tři bývalí docenti Vladimír

Kubeš, Jaroslav Pošváb a Václav Chytil.

Přednášky započaly 11. června 1945 v Auditoriu maximu slavnostním projevem děkana fakulty a tak se pedagogický proces mohl rozběhnout naplno. Na fakultě bylo tehdy zapsáno 1485 posluchačů.

Po překonání počátečních obtíží bylo možné začít i s organizováním vědecké práce učitelů. V zimním semestru 1945 byly na fakultě otevřeny tyto ústavy: pro právní filozofii (vedoucí V. Kubeš); pro dějiny veřejného a soukromého práva středoevropského (Fr. Čáda); pro dějiny práva na území ČSR (Fr. Čáda); pro právo občanské (V. Kubeš); pro právo obchodní a směnečné (F. Rouček, po jeho odchodu zůstal ústav bez vedoucího); pro právo správní (J. Pošváb); pro právo mezinárodní (B. Kučera); pro vědu a právo finanční (Vl. Vybrál) a ústav národního hospodářství a statistiky (V. Chytil). Když se v průběhu školního roku po překonané nemoci vrátil na fakultu profesor Fr. Weyr, otevřel se pod jeho vedením ještě ústav pro právo ústavní.

Postupem času přibývali další profesori. Již začátkem roku 1946 to byl pro civilní soudní řízení (Hynek Bulín) a koncem téhož roku začaly fungovat i ústavy pro právo římské (Jiří Cvetler) a pro právo církevní (Fr. Kop). Do roku 1948 nebyly z předválečných zařízení reaktivovány pouze tři ústavy: pro právo a řízení trestní, ústav statistický a ústav kriminologický.

V té době proběhla na fakultě řada habilitací. Nápor na pracovní vytížení pedagogického sboru byl obrovský. Vždyt v letech 1945 – 1948 bylo každoročně na fakultě zapisováno přes 2000 studentů.

Únorové události roku 1948 do života fakulty zasáhly přímo katastrofálně. Někteří profesori v čele s prof. Fr. Weyrem a Kubešem byli z fakulty doslova vyhnáni a v dalších letech byli vystaveni značné perzekuci. Došlo ke změnám ve vedení ústavů i k výměně v jejich personálním obsazení. Nového vedoucího však dostal jen ústav pro občanské právo v osobě profesora Jaromíra Blažkeho a v roce 1949 ústav pro právo mezinárodní, jehož vedoucím se stal profesor Bohumil Ečer. Ostatní ústavy zůstaly bez vedoucího, ústav pro právo církevní byl zrušen. Studia na fakultě nemohla dokončit i řada studentů, přičemž někteří z nich odešli do zahraničí, kde se aktivně účastnili boje proti totalitnímu režimu v Československu.

Již v květnu 1950 byly na právnické fakultě, jako na první fakultě Masarykovy univerzity, zřízeny katedry. Bylo jich celkem sedm, k rozvinutí činnosti se však již nedostaly. Děkany byli v letech 1948 – 1949 Jaroslav Pošváb a 1949 – 1950 Jaromír Blažke.

Administrativní zásahy do struktury vysokých škol začátkem padesátých let měly pro osud právnické fakulty v Brně tragické důsledky. Vládním nařízením z 27. června 1950 publikovaném výnosem ministerstva školství č. 124.874/50 III/3 byla fakulta zrušena a od školního roku 1950 – 1951 mělo být studium práv soustředěno do Prahy. Likvidace fakulty měla být provedena do tří měsíců; k 1. říjnu

zanikl děkanát a jeho personál byl dán k dispozici brněnskému Krajskému národnímu výboru, archiv a dokumentace fakulty měly být převedeny do Prahy na tamní právnickou fakultu, seminární knihovna přiřazena k brněnské univerzitní knihovně. Učitelé měly být převedeny na pražskou a bratislavskou fakultu, rovněž tak i posluchači. Budova fakulty i její vnitřní zařízení bylo dáno k dispozici rovněž Krajskému národnímu výboru v Brně.

Osudy učitelů a studentů však byly poněkud jiné, než předpokládalo vládní nařízení. Z profesorů přešli jediné J. Blažke na přechodnou dobu na pražskou právnickou fakultu a F. Poláček do Bratislavy. Jinak převzaly obě fakulty jen několik nových asistentů. Ostatní profesori byli po dlouhém údobí nejistoty převedeni většinou do Slovanského ústavu. Rovněž studenti se dostali do velmi složité situace.

Budova právnické fakulty byla po krátké době předána k dispozici Vojenské akademii, která ji měla v držení až do roku 1990. Univerzita tím ztratila nejen sídlo rektorátu a jedinou fakultní budovu, která byla postavena z původních plánů na Akademickou čtvrti, ale také síň Auditoria maxima. Právnická fakulta v Brně tak téměř na dvacet let přestala existovat.

Až politická situace v letech 1968 – 1969 umožnila znovu prosadit myšlenku na obnovení právnické fakulty v rámci brněnské Univerzity Jana Evangelisty Purkyně. Stalo se tak dne 15. března 1969 vládním nařízením č. 35/1969 Sb.. Prvním děkanem se stal Vladimír Klokočka, docent ústavního práva. Školní rok 1969 – 1970 nebyl jednoduchý. Fakulta nezískala zpět svou budovu na ul. Veveří. Provizorně byla umístěna na Zelném trhu, v budově, která dříve patřila Cyrilometodějské záložně. Budova to byla sice honosná, ale pro školské potřeby nevyhovující. Bylo třeba okamžitě začít se složitými a nákladnými stavebními úpravami, aby mohly být naplněny alespoň základní materiální potřeby pro zahájení pedagogického procesu.

Nebylo rovněž jednoduché vytvořit nový pedagogický sbor. Většina dřívějších učitelů se obnovení fakulty již nedožila. Znovu zahájili přednášky jen profesori Vl. Kubeš, H. Bulín, J. Cvetler a J. Pošváb. Tzv. normalizační proces začátkem sedmdesátých let si však bohužel vyžádal výrazné personální změny. Od školního roku 1970 – 1971 se děkanem fakulty stal Bohumil Kučera, přičemž Vl. Klokočka musel zanedlouho fakultu opustit úplně. Nebyl sám, z fakulty musel odejít i Vl. Kubeš a postupně několik dalších učitelů. Jakákoliv kontinuita s dřívější fakultou byla zcela popírána. Fakulta se tak přestala hlásit ke svým nejlepším tradicím.

Na ně mohla znovu navázat až po 17. listopadu 1989, kdy se vyměnilo celé vedení fakulty i vedení většiny kateder. Byl vypracován nový učební plán, změnila se výrazně celá koncepce studia. Čtyřleté studium bylo prodlouženo na pět let.

V současné době právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně poskytuje vysokoškolské vzdělání ve studijním oboru právo a navrhuje Masarykově univerzitě, aby absolventům vysokoškolského studia práva přiznala ve shodě se zákonem č. 172/1990 Sb., o vysokých školách titul „magistr“ (ve zkratce „Mgr“). Fakulta usku-

tečňuje také postgraduální studium a navrhuje univerzitě, aby jeho absolventům vydala diplom a přiznala akademicko – vědecký titul „doktor“ (ve zkratce „Dr“).

Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně má v současné době jedenáct kateder: právní teorie a sociálních věd, dějin státu a práva, ústavního práva a politologie, občanského práva, trestního práva, obchodního práva, pracovního práva, práva životního prostředí, správního práva, národního hospodářství a mezinárodního a evropského práva. Kromě toho na fakultě působí oddělení jazyků celouniverzitní katedry jazykové výchovy a oddělení tělesné výchovy, jež je rovněž součástí celouniverzitní katedry. Důležitou součástí fakulty je i Mezinárodní politologický ústav, prostřednictvím něhož fakulta spolupracuje s řadou významných zahraničních profesorů.

Po tzv. sametové revoluci se fakultě podařilo znovu získat původní budovu na Veveří ulici. Tím se jí vytvořily mnohem lepší předpoklady pro zkvalitňování pedagogické a vědecké práce i v oblasti materiálního zabezpečení.

Fakultu řídí děkan, jenž má pro jednotlivé druhy činností k dispozici čtyři proděkany. Důležitou roli, zejména v koncepčních otázkách, hraje akademický senát, v němž mají rovnoměrné zastoupení jak učitelé a odborní pracovníci, tak studenti. Právní postavení fakulty vyplývá z vysokoškolského zákona a je podrobně upraveno Statutem fakulty.

Katedra právní teorie a sociálních věd

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Pavel Hungr, CSc.

Členové katedry: JUDr. Drahomíra Houbová, CSc.
JUDr. Jaromír Harváněk, CSc.
JUDr. PhDr. Miloš Večeřa
JUDr. Jana Dostálová
PhDr. Tatiana Machalová
PhDr. Martina Urbanová
JUDr. Renata Boháčková
Mgr. Roman Vaněk

Ext. spolupracovníci: PhDr. Jaroslav Hroch, CSc.
JUDr. Jiří Spáčil, CSc.

Sekretářka: Věra Šilingrová

Katedra právní teorie a sociálních věd usiluje o předání komplexních teoretických poznatků v oblasti práva, rozbor jeho elementů z hlediska filozofického, normativního, psychologického a sociologického.

Katedra provádí základní teoreticko-právní výzkum a společensko-vědní výzkum, aplikovaný v pozitivně právních disciplínách a v právní praxi. Navazuje vědomě na odkaz normativní teorie (ryzí nauky právní) a současně jako jediná v ČSFR rozvíjí vědecký výzkum moderních koncepcí sociologie práva a psychologie práva.

V roce 1991 uspořádala katedra právní teorie a sociálních věd dvě mezinárodní konference, a to při příležitosti 110. výročí narození Hanse Kelsena, zakladatele ryzí nauky právní a 40. výročí úmrtí Františka Weyra, představitele brněnské školy právní.

V roce 1991 se zúčastnil vedoucí katedry doc. JUDr. Pavel Hungr, CSc. 15. světového kongresu IVR v Göttingenu, na kterém vystoupil s referátem „Praktický rozum jako součást poznání práva“, v roce 1992 přednesl na konferenci „O kritické kriminologii“, která se konala v Rotterdamu, příspěvek „Cikáni – Romové: zvláštní kriminální skupina v ČSFR“.

V rámci vědecké činnosti spolupracuje katedra právní teorie a sociálních věd

dlouhodobě s univerzitou v Jeně, Wroclawi, Kyjevě, Grazu, Vídni, Salzburgu, Saarbrückenu, Rotterdamu a Londýně. Od roku 1991 je katedra napojena na program TEMPUS. V rámci tohoto programu probíhají vzájemné výměny studijních a pedagogických pobytů, organizace intenzivních jazykových kursů pro studenty, výuka cizích jazyků pro učitele i studenty a v neposlední řadě i doplňování studijní literatury.

Katedra zabezpečuje výuku povinných, povinně volitelných a výběrových předmětů.

Povinnými předměty jsou: filozofie pro právníky, sociologie práva, základy teorie práva, teorie práva, dějiny právních teorií. Tyto předměty jsou povinné pro všechny studenty právnické fakulty. Jediným povinně volitelným předmětem vyučovaným na katedře je psychologie práva. Mezi výběrové předměty patří právní rétorika, etické základy práva, právní logika, normativní teorie v kontextu právního myšlení, současná západní filozofie, psychologie člověka, pojetí člověka v existenciální a katolické filozofii, úvod do angloamerického práva, seminář o etice. Tituly výběrových předmětů jsou proměnlivé.

Je zabezpečována též výuka postgraduátů, a to formou interního a externího studia.

Teorie práva je základní teoreticko-metodologickou disciplínou oboru právo. Jde o profilující předmět, který je vyučován v rámci teoreticko-metodologického bloku jako „základy teorie práva“ v rozsahu dvou semestrů a dvou hodin přednášek a jedné hodiny cvičení týdně. V tomto bloku má výuka převážně analytický charakter. Cílem je především seznámení se s nejvýznamnějšími právními instituty práva a základní terminologií. V devátém semestru studia probíhá výuka „teorie práva“ v rozsahu 2/1, která představuje syntetickou nadstavbovou část a je završením teoretické části právnického studia.

Filozofie pro právníky je disciplína, tvořící obecně-teoretický základ studia. Obsah přednášek je zaměřen na přiblížení základních problémů praktické filozofie, které jsou řešeny na pozadí obecně filozofických otázek jako je bytí, poznávání, jazyk a rozumění, člověk apod. Systémově-kategoriální výklad je prolínán historickým. Smyslem přednášek a seminářů je poskytnout studentům orientaci, která by tvořila metodologické východisko pro studium ostatních teoreticko-právních disciplín.

Sociologie práva. Studenti se seznamují hned na začátku studia se sociologií. V první části semestru je výuka zaměřena na získání základních informací z dějin sociologie, obecné sociologie, metod a technik sociologického výzkumu, které tvoří předpoklad pro zvládnutí vlastního předmětu sociologie práva, jehož těžiště je zejména v druhé části kursu. Hlavním cílem výuky je naučit studenty sociologicky se dívat na právo, hledat souvislosti a důsledky vzájemného působení sociálních jevů, zejména působení právních norem, právního či protiprávního chování lidí.

Dějiny právních teorií. Cílem výuky dějin právních teorií je rozbor vývoje

jednotlivých koncepcí státu a práva, a to zejména těch, které měly rozhodující vliv na další právní myšlení, popř. na další historický vývoj. Výuka je součástí historického přístupu k pochopení současných postulatů obecné teorie práva. Studenti mají možnost seznámit se s právním myšlením starověkého Řecka (sofisté, Sokrates, Platon, Aristoteles aj.), dále středověku (sv. Augustin, Tomáš Akvinský, Dante, Alighieri) a novověku (vznik a vývoj přirozenoprávních koncepcí, právní pozitivismus, sociologické a psychologické koncepte práva). Při výuce je přitom kladen důraz na vybrané problémové okruhy.

Psychologie práva byla zařazena do studijních programů právnické fakulty MU prvně v roce 1990 v rámci reformy studia. Cílem je základní teoretická a částečně i praktická příprava studentů práva v oblasti psychologie práva, včetně soudní psychologie. Studijní problematika zahrnuje dvě části. První část navazuje na obecné základy psychologie člověka. Podrobně se zabývá takovými otázkami, jejichž výběr je veden potřebou orientace budoucích právníků. (Struktura a ontogeneze lidské psychiky, osobnost v náročných životních situacích, typologie lidí), základy psychopatologie (socializace osobnosti a práva). Pozornost je konečně věnována vybraným kapitolám ze soudní psychologie (psychologie soudního dokazování a rozhodování, psychologie trestu a resocializace).

Katedra dějin státu a práva

Vedoucí katedry:	doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.
Členové katedry:	prof. JUDr. Eduard Vlček, CSc. doc. JUDr. Pavel Mates, CSc. JUDr. Marta Kadlecová, CSc. JUDr. Jiří Bílý PhDr. Petr Knoz JUDr. Renata Veselá JUDr. Michaela Židlická
Ext. spolupracovníci:	JUDr. Rudolf Vonyš JUDr. Ladislav Vojáček, CSc. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, CSc.
Sekretářka:	Milada Válková

Obor dějiny státu a práva, zahrnující státoprávní výklady z historie Československa, středoevropských zemí, římský stát a právo a právo církevní patří k oborům, který byl na brněnské právnické fakultě Masarykovy univerzity rozvíjen od jejího založení. V současné době je výuka dějin státu a práva a římského práva zařazena do prvního bloku.

Vedle svého pedagogického působení se katedra dějin státu a práva věnuje celé řadě dalších aktivit. Zejména v oblasti vědeckovýzkumné činnosti spolupracuje s řadou vědeckých pracovišť, členové katedry publikují v řadě našich i zahraničních časopisů, pravidelně navštěvují vědecké konference a kolokvia. V uplynulém školním roce se např. členové katedry aktivně účastnili konferencí věnovaných výročí prof. Kallaba a Weyra. Katedra byla spolupořadatelem vědecké konference zaměřené na zdůraznění významu římského práva pro současnou legislativu.

Ve škol. roce 1992/93 bude katedra dějin státu a práva spolupořadatelem vědecké konference o tradicích československého konstitucionalismu věnované výročí úmrtí prof. B. Baxy. Členové katedry se pravidelně účastní Mikulovských sympozií pořádaných v říjnu. Plodná spolupráce je zejména s filozofickou fakultou a Moravským muzeem.

Katedra zajišťuje výuku v předmětech římské právo, obecné dějiny státu a práva.

va, moderní dějiny státu a práva a československých dějin státu a práva, volitelnými předměty jsou právo církevní a dějiny soukromého práva.

Vývoj římského práva jako práva otrokářského imperia začíná od 5. stol. př.n.l. a trvá ve své vlastní podobě téměř do velké Justiniánské kodifikace v 6. st. n.l. Na krátký čas bylo zapomenuto, ale již v 11. stol. objevují jeho imanentní hodnotu a nadčasovost glosátoři a nastává mohutná vlna recepce do celé Evropy. Římské právo se stává základem evropského právního myšlení, proniká přes velké kodifikace 19. stol. téměř do všech evropských právních systémů. Nepochybně sehraje významnou roli při procesu integrace práva v Evropě. Jako snad nejstarší propedeutická disciplína na právnických fakultách sehrává nezastupitelnou roli při utváření právního myšlení, pochopení jednotlivých institucí i právní kultury. V neposlední řadě vytváří pojmové a teoretické zázemí pro studium pozitivních oborů.

Stěžejním oborem jsou samozřejmě dějiny českého a československého státu a práva, protože tradují národní historii. Ostatní historickoprávní obory však nestojí v roli pouhých doplňků, nýbrž proporcionálně dotvářejí ucelený obraz celoevropského a světového státoprávního vývoje, jehož integrální součástí je i naše národní historie a jejíž skutečný význam lze objektivně posoudit jen v tomto kontextu. Z hlediska komplexního právního vzdělání má právní historie dvojí poslání. Jednak poskytuje informace o podmíněnosti a logice státoprávního a společenského vývoje, se zřetelem k domácí problematice, jednak na vývoji práva a právních institutů umožňuje posluchačům pochopit dnešní právní stav. Tím je dán potřebný základ pro studium pozitivně právních předmětů. Dějiny státu a práva na území Československa časově postihují období od počátku 9. stol. do poloviny 20. stol. V tomto rámci se traktuje vývoj a fungování státu, jsou konstatovány a vysvětlovány jeho proměny. Stejná pozornost je věnována vývoji práva, jeho jednotlivým institutům a v konečném důsledku vzájemné interakci obou v tomto vývoji.

Cílem předmětu obecné dějiny státu a práva je seznámit posluchače s vývojem států a právních řádů v minulosti, odhalit objektivní zákonitosti vývoje, lidské společnosti na základě vědeckého rozboru dochovaných památek právní kultury lidstva, organizovaného ve státech a ovládané právními řády a systémy. Obecné dějiny státu a práva se pokoušejí postihnout tyto zákonitosti v konkrétních historických souvislostech a podmínkách. To znamená, že jejich cílem je shromáždit co nejbohatší konkrétní faktický materiál, který by byl východiskem pro zobecňování – nejdříve v rámci určitého státního útvaru, později pro stát a právo vůbec. Předmět napomáhá pochopení dějin lidstva a poznání objektivních zákonitostí vývoje lidské společnosti, působí na formování kulturněhistorického zázemí studenta a rozšiřuje jeho všeobecné vzdělání.

Moderní dějiny státu a práva podávají přehled o vývoji státu a práva nejdůležitějších evropských států a USA zhruba od přelomu století až do doby relativně nedávné. Na pozadí znalosti obecné historie příslušných států klade důraz ve sledova-

ném období na výklad společenského a státního zřízení, politického systému státního mechanismu, ústavního vývoje a vývoje nejdůležitějších odvětví práva v závislosti na historických podmínkách a hlavních historických tendencích dané etapy vývoje toho kterého státu. Znalost této nedávné historie státu a práva je základním předpokladem pro pochopení současnosti, pro řešení současných problémů i pro nastínění perspektiv dalšího vývoje.

Polistopadový vývoj si vyžádal návrat i některých tradičních studijních disciplín, pro které v předcházejícím období nebylo místo. Jednou z nich je i tzv. církevní právo, které patří k povinně volitelným předmětům.

Koncepce výuky církevního práva vychází z jeho tzv. širšího pojetí, přičemž zahrnuje úpravu kanonicko-právní i úpravu konfesněprávní. Stávající koncepce předmětu leží především v popisu vývoje a vztahů kanonického a konfesního práva a ve výkladu nejdůležitějších institutů. Významné místo má i demonstrace historických formálních pramenů kanonického práva od dob počátků křesťanství až po oba kanonicko-právní kodexy z roku 1917 a 1983. Výuka je vedena v nestranném laickém duchu, přičemž hlavním cílem je seznámit s problémem a problém popsat a nezaujatě vysvětlit. Z nestrannosti vychází i to, že součástí výuky je i část věnovaná vývoji nekatolických náboženských komunit, včetně jejich interních úprav. Předmět nezapomíná i na nekřesťanská díla a právní instituty judaismu a islámu.

Katedra ústavního práva a politologie

Vedoucí katedry:	doc. JUDr. Jiří Kroupa, CSc.
Členové katedry:	prof. JUDr. Vladimír Klokočka, DrSc. JUDr. Jan Filip, CSc. JUDr. Jan Svatoň, CSc. JUDr. Josef Zimek JUDr. Michal Lamparter JUDr. Kateřina Jahelková Mgr. Vojtěch Šimíček
Ext. spolupracovníci:	prof. JUDr. Marian Posluch, CSc. doc. JUDr. Peter Kresák, CSc.
Sekretářka:	Eva Kašpárková

Postavení ústavního práva v dané společnosti úzce souvisí s jejím ústavně politickým životem. Ve chvílích, kdy si společnost uvědomuje nezbytnost kvalitní ústavy pro fungování a zachování jistého řádu, význam ústavního práva vzrůstá. Obzvláště frapantní je to v okamžicích diskusí o charakteru státu, o základních principech jeho fungování, o obsahu pojmů právní stát a lidská práva. Prestiž oboru ústavního práva a politologie tedy úzce souvisí s tím, jak je společností hodnocen ústavní život státu i jednotlivé fenomény politiky.

Nynějších významných ústavněprávních změn (práce na ústavách i dalších významných právních předpisech) se účastní odborníci z naší katedry – prof. Klokočka, doc. Kroupa, dr. Filip i dr. Svatoň. Je nutno také poukázat na velmi úzkou spolupráci katedry s nově vzniklým Ústavním soudem ČSFR.

Vedle důležité činnosti členů katedry při legislativních změnách v naší zemi i dalších aktivitách souvisejících s reálným fungováním ústavněprávních institucí (volby, činnost Ústavního soudu atd.) je možno také zmínit vědeckou aktivitu katedry. Ta spočívá v publikační činnosti jednotlivých členů katedry, jejich účasti na různých vědeckých kongresech a stážích, ve spoluúčasti katedry na pořádání konference Tradice a současnost československého konstitucionalismu na naší fakultě, v rozšiřování mezinárodních kontaktů naší katedry. Jsme zapojeni také do evropského vědeckého

programu Tempus.

Pro katedru ústavního práva a politologie je v současné době také typická postupná změna skladby vyučovaných předmětů. Katedra zajišťuje výuku ústavního práva, státovědy a politologie. Jednotliví učitelé se podílejí na přípravě širokého spektra povinně volitelných předmětů v souladu se svými specializacemi.

Předmětem výuky ústavního práva jsou jednak teoretické základy oboru ústavního práva, jednak platný ústavní řád ČSFR a aktuální otázky ústavního vývoje. Výklad zahrnuje jednotlivé ústavní instituty, zejména soustavu ústavních státních orgánů, otázky spojené se státoprávním uspořádáním ČSFR, volební soustavou a otázkami postavení soudů, prokuratury a místní samosprávy. Význam tohoto právního odvětví je dán jeho funkcí při regulaci základních společenských vztahů ve státě a ve společnosti.

Státověda jako povinný předmět ve druhém semestru studia je zaměřen na seznámení se základy učení o státu. Východisko výuky spočívá ve vývojové analýze vztahu společnosti a státu, institucionálního pojetí státu a jeho základních atributů. Pozornost je věnována jak formám a organizaci státu, formám vlády, tak také šířeji koncipovaným otázkám demokracie a státu. Charakteristika jednotlivých druhů státních orgánů a jejich základních činností umožňuje pochopit mechanismus fungování moderního státu. Propedeutický a poznávací význam předmětu vyplývá i z naznačení východních pojmových charakteristik a funkcí samosprávy.

Koncepce výuky politologie počítá s dvěma jednosemestrovými cykly. V prvním ročníku se jedná o výklad vybraných základních pojmů, ve čtvrtém ročníku pak půjde o srovnávací politologii zaměřenou na soudobé politické systémy. Studenti by se měli absolvováním obou kursů seznámit se základy politické teorie, politickými institucemi, politickými stranami a jinými skupinami, s problematikou veřejného mínění, politické kultury a postavením jednotlivce v politice. Dále budou upozorněni i na úzkou návaznost na ústavní právo, státovědu, mezinárodní politiku, politickou sociologii a filosofii.

Katedra dále zajišťuje výuku povinně volitelných předmětů: teorie a praxe právního státu, problémy moderní demokracie, parlamentní a volební právo, teorie a praxe legislativy, teorie a praxe ústavního soudnictví, státní orgány, hlavní směry soudobého politického myšlení, ústavní systémy, lidská a občanská práva.

Předmět teorie a praxe právního státu se zabývá problematikou pojmu a znaků právního státu, jeho politickými a právními předpoklady. Je poukazováno na význam zajištění základních občanských práv a svobod pro právní stát obecně i na příkladu Československa (Listina základních práv a svobod). V souvislosti s významem soudních záruk právního státu a institucionálních garancí lidských práv je blíže studována i problematika ústavního soudnictví v ČSFR. Při úvahách o praxi právního státu v ČSFR se studenti zabývají obzvláště otázkami vztahu právní kultury a právního státu i nebezpečím účelového pojetí práva.

Předmět problémy moderní demokracie poukazuje na základní přístupy k pojmu demokracie a na teoretické zdroje moderní demokracie (upozornění na pluralitní a nepluralitní teorie demokracie). Je vyzvednuta úzká souvislost demokracie a voleb, zvláště funkce, jež plní volby v moderních demokratických společnostech. V souvislosti s tím je zdůrazněna také nezastupitelná role politických stran pro fungování moderních demokracií. V souvislosti se studiem vztahu politické kultury a demokracie se studenti také zamýšlejí nad budoucími výhledy demokracie.

V rámci předmětu parlamentní a volební právo se studenti podrobně seznámí se základními pojmy teorie voleb a jiných ustavovacích technik, charakteristikou jednotlivých volebních systémů a jejich variant v jednotlivých státech. Hlavní pozornost je věnována rozboru principů subjektivního volebního práva a volebnímu procesu v ČSFR počínaje vyhlášením voleb až po kontrolu volebních výsledků. Účelem parlamentního práva je poznání jeho základních pojmů (parlament, parlamentarismus, parlamentní autonomie, poslanecký mandát, časová a procedurální pravidla jednání parlamentů atd.). Kromě obecného srovnání s jinými státy je hlavní pozornost věnována rozboru fungování Federálního shromáždění.

V rámci předmětu teorie a praxe legislativy se studenti seznámí se základními problémy tvorby práva včetně zvláštností anglosaského a kontinentálního systému pramenů práva a jejich tvorby. Je prováděn podrobný rozbor teorie právního předpisu z hlediska obsahu, formy, funkce a časových aspektů jeho fungování. Dále je pozornost věnována právní úpravě tvorby práva v ČSFR včetně studia Legislativních pravidel vlády ČSFR. Seznámí se se všemi stadii tvorby právního předpisu v rámci výkonných orgánů i parlamentů počínaje vznikem legislativního záměru a konče problematikou publikačního práva.

Se vzory ústavního soudnictví, jejich historickým vývojem a současnou podobou budou studenti seznámeni v předmětu teorie a praxe ústavního soudnictví. Na to navazuje podrobný rozbor ústavní a zákonné úpravy Ústavního soudu ČSFR z hlediska jeho postavení, organizace a pravidel činnosti. Tento výklad je dokumentován rozboru řešení konkrétních případů z praxe Ústavního soudu. Součástí předmětu je zvládnutí praktického vystupování před Ústavním soudem ČSFR včetně zpracování podání v jednotlivých oblastech jeho kompetence, zejména v oblasti ochrany základních práv a svobod jednotlivce.

Předmět státní orgán navazuje na poznatky získané ve výuce státovědy – relativně ucelená výpověď se neomezuje jen na základní státoprávní otázky, ale týká se i dalších činitelů, ovlivňujících postavení, činnost a autoritu státního orgánu. Mezi jinými jsou zdůrazněny právní a neprávní aspekty rozhodovacích procesů ve státních orgánech, charakteristika vlivu mezinárodního prostředí na postavení a funkce státních orgánů. Poznávací charakter předmětu je posilován tím, že vedle státoprávních poznatků a východisek jsou využívány politologické, sociologické, sociálně psychologické a moderně řídicí přístupy k problematice.

Předmět hlavní směry soudobého politického myšlení poskytuje zájemcům základní orientaci ve filozoficko-teoretických východiscích soudobého politického myšlení. Seznámení s jeho představiteli a směry poté umožňuje přistoupit k charakteristice nejvýraznějších osobností, prací a koncepcí moderního politického myšlení. Propedeutický charakter výuky je posilován koncepčním zaměřením na hlavní problémy naší doby, které se vyskytují a objevují jako její výzvy a požadavky.

Předmět ústavní systémy umožňuje získat poznatky v návaznosti na výuku ústavního práva o vybraných (typických) ústavních systémech soudobého světa. Tyto systémy jsou nazírány nejen prostřednictvím jejich ústavního zakotvení, ale také reálného politického fungování a vlivu. Studium předmětu tak umožní ucelené poznání ústavního mechanismu té které země.

Cílem předmětu lidská a občanská práva je ukázat studentům rozsah ústavní úpravy práv a svobod občanů, obsah jednotlivých základních práv a svobod, charakteristiku jednotlivých právních institutů s návazností na zákonné úpravy záruk při realizaci těchto práv a svobod. K prohloubení znalostí se zvláště vyčleňují otázky křesťanských lidských práv, otázky práv politických a dále jednotlivé základní lidská práva a svobody podle zájmu posluchačů. V rámci seminářů je zařazena oblast mezinárodních dokumentů a jejich význam pro právní úpravu v ČSFR.

Katedra občanského práva

Vedoucí katedry:	JUDr. Milana Hrušáková, CSc.
Členové katedry:	doc. JUDr. Jan Hurdík, CSc. doc. JUDr. Věra Korecká, CSc. doc. JUDr. Jaruška Stavinohová, CSc. JUDr. Josef Fiala, CSc. JUDr. Ilona Schelleová JUDr. Ivo Telec Mgr. Zdeňka Králíčková
Ext. spolupracovníci:	JUDr. Iva Brožová JUDr. Marie Rezková JUDr. Alice Sedláková
Sekretářka:	Věra Kupková

Základním posláním výuky všech předmětů na katedře občanského práva je příprava absolventa fakulty, osvojit si základy teorie vyučovaných oborů, potřebnou míru znalostí platného občanského práva i schopnosti tyto znalosti aplikovat v praxi. Občanské právo je stěžejní oborový profilující předmět a je vyučováno tak, aby navazovalo na výuku předmětů obecného teoretického základu. Hlavní směry činnosti katedry občanského práva se rozvíjejí v pracích týkajících se nové kodifikace občanského práva, což se bezprostředně odráží i ve výuce a vědeckovýzkumné činnosti katedry. Katedra se prostřednictvím svých interních pracovníků i externích spolupracovníků podílí na řešení právně reformních úkolů týkajících se československého právního řádu, a to na různých úrovních. Pracovníci katedry doc. Hurdík a dr. Fiala jsou členy komise při Legislativní radě vlády ČSFR pro přípravu občanského zákoníku, kde se věnují výzkumným a oponentským pracem při přípravě nového civilního kodexu. Dr. Milana Hrušáková pracuje na výzkumu stability rodiny a právního postavení dětí v rámci Výzkumného ústavu sociálního rozvoje a práce při federálním ministerstvu práce a sociálních věcí. Dr. Hrušáková je rovněž členkou expertní skupiny připravující vládní návrh nového zákona o rodině. Doc. Hurdík a dr. Telec jsou členy expertní skupiny, která připravuje vládní návrh zákona o nadacích. Kromě toho se pracovníci katedry rovněž podílejí na řešení různých aktuálních jednorázových výzkumných úkolů spjatých s praktickými otázkami aplikace práva a tvorby nových

právních předpisů a vypracovávají expertízy a další vyjádření pro potřeby různých orgánů a další praxi.

Zahraniční styky katedry občanského práva vedené na bázi výměny a předávání vědeckých informací a vědecké spolupráce mají dlouholetou tradici, která v současnosti doznává podstatných rozšíření. Pokračuje dlouhodobá spolupráce katedry s občanskoprávními pracovišti univerzit v Jeně a Wroclawi. V minulém školním roce byla obnovena spolupráce s Institutem pro občanské právo univerzity v Grazu (Rakousko). Učitelé katedry se účastnili řady studijních pobytů v zahraničí. Z uplynulého školního roku můžeme jmenovat pobyty ve Francii, Rakousku, Maďarsku, Velké Británii aj. V poslední době se také připravuje a rozvíjí zapojení katedry do některých typů mezinárodní spolupráce v oblasti výzkumu vývojových tendencí a možností unifikace jednotlivých národních systémů soukromého práva, zejména mezi Rakouskem, Maďarskem a Československem. V roce 1992 byla katedra spolupředsedatelem vědecké konference na téma Římské právo a jeho odkaz v současném právu, která byla pořádána k výročí úmrtí významného romanisty prof. Jana Vážného. Katedra připravuje další nové aktivity i pro školní rok 1992/93. Pracovníci katedry občanského práva jsou rovněž přednáškově činní pro fakultní středisko celoživotního vzdělávání, kde se zabývají zejména aktuálními otázkami výkladu nových občanskoprávních a souvisících předpisů. Bohatá je i publikační činnost členů katedry, a to jak časopisecká, tak i knižní, zejména zaměřená na poznámky a komentáře k novým občanskoprávním a dalším předpisům.

Katedra občanského práva zajišťuje výuku v několika předmětech, a to povinných i povinně volitelných. Kromě toho se podle aktuální potřeby organizují výběrové semináře. Mezi povinné předměty patří občanské právo, občanské právo procesní a rodinné právo. Mezi povinně volitelné předměty patří správní soudnictví, právní postavení občana a právo duševního vlastnictví.

Občanské právo hmotné, patří mezi profilující předměty výuky na právnické fakultě, a proto mu je věnována zvýšená pozornost. Ve výuce je pozornost zaměřena zejména na obecnou část občanského práva hmotného zabývající se pojmem, předmětem a systémem tohoto odvětví, občanskoprávními skutečnostmi a občanskoprávními vztahy. Dále též oblastí věcných práv, a to jak právem vlastnickým, tak i držbou a věcnými právy k věci cizí. Kromě toho do tohoto výukového předmětu spadá i oblast práva závazkového, a to jak v obecné rovině, tak i z pohledu závazků z právních úkonů a závazků k náhradě škody a z bezdůvodného obohacení. Nedílnou součástí tohoto předmětu jsou i právní otázky dědění a základní otázky práv duševního vlastnictví.

Občanské právo procesní je dalším povinným předmětem a současně i základem právním odvětvím, v jehož rámci jsou regulovány vztahy mezi subjekty v civilním procesu. Civilní proces, reprezentovaný zejména řízením před soudy v občanskoprávních, pracovněprávních, rodinněprávních, obchodních a družstevních vě-

cech, je jedním z nejstarších právních procesů. Jeho cílem je poskytnutí ochrany ohroženým nebo porušeným subjektivním právům a zákonem chráněným zájmům fyzických a právnických osob, které vyplývají z výše uvedených hmotně právních vztahů. Charakteristickým rysem civilního procesu je rovnoprávné postavení jeho účastníků a jejich dispoziční volnost. Vnitřní diferenciace občanského práva procesního probíhá po více liniích, z nichž nejvýznamnější je rozlišování řízení nalézacího a vykonávacího (exekučního) a řízení sporného a nesporného.

Rodinné právo jako třetí povinný předmět navazuje na předměty teoretického základu a úzce souvisí i s výkladem občanského práva hmotného, zejména s jeho obecnou částí, a to s ohledem na podpůrnou použitelnost občanského zákoníku na rodinné právní vztahy. Obdobnou úzkou návaznost lze sledovat i na občanské právo procesní, které poskytuje ochranu i vztahům rodinně právním. Výuka rodinného práva se neomezuje jen na výklad platného právního stavu, ale vychází i z poznatků dalších neprávních disciplín, především sociologie a demografie, které jsou k pochopení právní regulace vztahů v rodině nezbytné. V rámci výuky je potom podáván výklad všech tří základních druhů rodinněprávních vztahů, tj. vztahů mezi manžely, vztahů mezi rodiči a dětmi a vztahů tzv. náhradní rodinné výchovy (tj. osvojení, pěstounská péče apod. včetně forem účasti státu na ochraně nezletilých dětí).

Na katedře občanského práva jsou dále vyučovány tři povinně volitelné předměty. Jedním z nich je **správní soudnictví**. Tento předmět vychází z nového institutu správního soudnictví zavedeného novelou občanského soudního řádu roku 1991. Navazuje na dosavadní úpravu přezkoumání rozhodnutí jiných orgánů, zejména správních, soudem a dále i na tradice správního soudnictví v období první republiky. Podstatou správního soudnictví je ochrana práv fyzických i právnických osob, o nichž se rozhodovalo ve správním řízení. Tento právní institut umožňuje, aby se každá osoba, která se cítí poškozena, dovolala soudu jako nezávislého orgánu. Ve výuce jsou přiblíženy i právní poznatky z obnoveného rozšíření správního soudnictví u nás a z jeho organizace.

Druhým povinně volitelným předmětem, jehož výuku zajišťuje katedra občanského práva, je **právní postavení občana v ČSFR z pohledu občanského práva**. Základem koncepce předmětu je snaha o mnohostranné poznání základních právních disciplín. Na rozdíl od kursu občanského práva, který je zaměřen především na poznání norem občanského práva a jejich systematického členění, vychází tento z objektivně existujícího většího nebo menšího nesouladu mezi nimi a zaujímá pohled na občanské právo z pozice jednotlivce, tj. fyzické nebo právnické osoby jako subjektu občanskoprávních vztahů. V souladu s tímto přístupem je předmět rozčleněn na dvě části: část teoreticko-metodologická vytváří obecný soubor poznatků o osobě a osobnosti ve filozofickém a právním smyslu, o principech, na nichž je budováno postavení subjektu občanskoprávních vztahů a o doktrinálním základu postavení tohoto subjektu. Zvláštní část tyto obecné teoreticko-metodologické poznatky promítá

do postavení subjektu jednotlivých skupin občanskoprávních vztahů.

Třetím povinně volitelným předmětem je **právo duševního vlastnictví**. Tento předmět se zabývá některými zvláštními občanskoprávními otázkami, jako jsou ideální předměty průmyslového a jiného duševního vlastnictví. Zdůrazněny jsou přitom vztahy vznikající při duševní tvůrčí činnosti, které jsou již tradičně upraveny zvláštními zákony, majícími vůči občanskému zákoníku povahu zvláštních norem. Pozornost je zde zaměřena zejména na právo autorské a příbuzné právo výkoných umělců, stejně jako i na souvisící právo výrobců zvukových záznamů a právo rozhlasové a televizní. Kromě toho do tohoto předmětu spadá i výuka práva patentového a dalších práv k ideálním předmětům průmyslového vlastnictví, které jsou výsledky tvůrčí činnosti fyzických osob. Kromě práva občanského tento výukový předmět souvisí i s kursem práva obchodního.

Katedra obchodního práva

Vedoucí katedry: prof. JUDr. Petr Hajn, DrSc.

Členové katedry: doc. JUDr. Josef Bejček, CSc.
doc. JUDr. Karel Marek, CSc.
JUDr. Jarmila Pokorná, CSc.
Mgr. Dana Pučálková

Ext. spolupracovníci: JUDr. Zdeněk Des
JUDr. Květoslav Hvižd
JUDr. Jaroslava Schneeweissová
JUDr. Jan Vích, CSc.

Sekretářka: Petra Zvěřinová

Katedra se ve své výzkumné i pedagogické činnosti zabývá zejména otázkami soutěžního práva, práva obchodních společností, závazkového práva a dalších institucí obchodního práva. V těchto oblastech rozvíjí publikační činnost zejména v periodických pro hospodářskou praxi (Ekonom, Akcionář, Profit). Rozsáhlá je i přednášková a další spolupráce se společenskou praxí zejména prostřednictvím střediska Celoživotního vzdělávání na fakultě. Členové katedry v minulém období opakovaně přednášeli v zahraničí (Paříž, Mnichov, Kijev, Salzburg, Vídeň, Karlstein) a publikovali v renomovaných zahraničních periodických: GRUR International (prof. Hajn), Österreichische Juristen-Zeitung a Wirtschaftsrecht (doc. Marek), RIW, Jahrbuch für Ostrecht (doc. Bejček).

V současné době navázal doc. Bejček kontakty s právními fakultami ve Velké Británii (Oxford, Warwick, Southampton), dr. Pokorná pak s Forschungsinstitut für Europarecht v rakouském Grazu. Prof. Hajn je zahraničním korespondentem časopisu Wirtschaft und Recht in Osteuropa, který vydává nakladatelství Beck v Mnichově.

Ve spolupráci s univerzitou v Amsterdamu a s Manchester Polytechnic katedra podala návrh na zařazení do programu Tempus.

Katedra zajišťuje základní kurs **obchodního práva**, v němž přednáší zejména otázky regulované obchodním zákoníkem (obchodní jméno, jednání podnikatele, obchodní tajemství, podnikání zahraničních osob, obchodní soutěž, obchodní společnosti a družstvo, obchodní závazkové vztahy, některé otázky průmyslových práv).

Při výkladu je kladen důraz jak na teoretické poznatky, tak na možnosti jejich praktického uplatnění; k takto pojaté výuce přispívají spolupráce katedry s hospodářskou praxí. Takto pojatá výuka je akcentována zejména v povinně volitelném předmětu **obchodní právo v praxi**. Zde jsou u posluchačů pěstovány především žádoucí postoje při právníkové činnosti v obchodním světě. Stejně tak se posluchači učí specifickým právníkovým dovednostem zejména při tvorbě obchodních smluv a řešení případů nekalé soutěže. Výuka se tu řídí zásadou: „Méně učit, více cvičit“.

Katedra národního hospodářství

Vedoucí katedry:	doc. ing. Jiří Blažek, CSc.
Členové katedry:	doc. dr. Jiří Klestil doc. ing. Ivan Vágner, CSc. ing. Zdenka Pištěláková PhDr. Iva Šmídová
Ext. spolupracovníci:	RNDr. Ivo Moll, CSc. ing. Zdeněk Čížek
Sekretářka:	Jana Hrabálková

Pěstování teorie národního hospodářství je na brněnské právnické fakultě spojeno s badatelskou a pedagogickou prací zejména prof. Karla Engliše, který současně – v době, kdy jiný významný vědec a pedagog brněnské právnické fakulty prof. František Weyr formuloval základy normativní teorie – budoval filozoficky a noeticky příbuzný systém teleologické národohospodářské teorie.

V současné době výběr a řazení jednotlivých předmětů zajišťovaných katedrou národního hospodářství sledují poskytnout posluchačům studia práv komplexní pohled na ekonomické jevy a procesy (včetně historického). Absolvování odborných předmětů umožní posluchačům zvládnout základy makro i mikroekonomické analýzy.

Z důvodů prohloubení a zpestření výukových forem katedra zve na vybrané přednášky jednotlivých kurzů i špičkové domácí i zahraniční odborníky (prof. Jakš, VŠE Praha, JUDr. Vencovský, SBČS Praha, prof. Rusek, USA, Dr. Chalupa, USA, prof. Jelínek, Holandsko, atd.). Z těchto důvodů byly zařazeny i odborné exkurze (burza Vídeň). Tyto formy budou katedrou i nadále rozvíjeny. Katedra rozvíjí i mimovýukové formy. Se značným zájmem se setkaly tzv. Ekonomické diskusní kroužky (1 – 2× za měsíc) na různá témata (ekonomická transformace, kuponová privatizace atd.).

Vědecký život katedry je soustředěn jednak na vlastní odborné akce a aktivní účast jednotlivých učitelů katedry na vědeckých akcích doma i v zahraničí.

V uplynulém období pořádala katedra vědeckou konferenci ke 111. výročí narození významného národohospodáře prof. JUDr. Karla Engliše. Z této konference byl vydán rovněž sborník.

Z některých nejdůležitějších aktivních účastí pracovníků katedry v uplynulém období uvádíme:

- doc. Blažek, doc. Klestil, doc. Vágner – Erasmus University Rotterdam,
- doc. Blažek, doc. Vágner – Czechoslovak management center and University of Pittsburg
- doc. Vágner – seminář Marketing Principles v ČMC Čelákovice.

Publikační činnost členů katedry je soustředěna na samostatné odborné publikace a odborné statě, většinou v odborném či denním tisku.

Ve školním roce 1992/93 katedra národního hospodářství zajišťuje výuku v předmětech základy ekonomie, národní hospodářství, základy statistiky, teorie řízení a základy managementu, úvod do marketingu, ekonomika a řízení podniku a základy počítačové praxe.

Základy ekonomie jsou povinným předmětem, který je vyučován v bloku A v I. semestru. Seznamuje posluchače s úvodem do obecné ekonomické teorie. Mimo pochopení základních ekonomických kategorií, jako je např. trh, konkurence, cena apod., nabízí studentům seznámení se s řadou makroekonomických pojmů (ekonomický růst, hrubý národní produkt, měna, inflace). Kromě toho k výuce předmětu patří i stručná charakteristika nejvýznamnějších teorií z dějin ekonomického myšlení a přehled současných aktuálních ekonomických směrů.

Obligatorní předmět **národní hospodářství** navazuje obsahově na předmět **Základy ekonomie**. Jeho cílem je poskytnout posluchačům ucelený přehled o genezi a fungování národního hospodářství, s důrazem na jeho současnou podobu v rozvinutých státech. Vzhledem k turbulentnímu vývoji po listopadové revoluci je předmět kontinuálně inovován tak, aby studenti získávali vedle standardních poznatků nejaktuálnější informace o průběhu ekonomické reformy. V rámci standardních poznatků o teorii NH jsou studenti mimo jiné seznámeni s dílem a odkazem prof. Karla Engliše. Vlastní obsah předmětu je členěn do tří základních částí teorie a praxe NH, teorie firmy a světová ekonomika. Velkým přínosem bylo zařazení 3 přednášek hostujících profesorů z VŠE Praha – prof. Jakš, prof. Rusek (USA) a Dr. Chalupa. V rámci předmětu se realizovala exkurze na vídeňskou burzu. Tyto aktivity budou i v dalším období rozvíjeny.

Základy statistiky jsou povinně volitelným předmětem, který je vyučován v průběhu bloku B. Cílem předmětu je obeznámit studenty se základními charakteristikami tohoto vědního oboru a s možností aplikovat poznatky statistiky v právních disciplínách. Jako součást tohoto předmětu je vyučována i teorie pravděpodobnosti. Výklad je přizpůsoben celkovému zaměření studia, posluchači by si tedy měli osvojit spíše uživatelský přístup ke statistice.

Teorie řízení a základy managementu je povinně volitelný předmět, který je vyučován v průběhu bloku C. V tomto předmětu jsou s posluchači probírány

základní otázky z teorie organizace, správy podniku a účinné metody současného managementu.

Úvod do marketingu je povinně volitelný předmět, zaměřen na získání základních poznatků z marketingové teorie. Posluchač získá znalosti o vztahu marketingu a trhu, z oblasti výrokové, cenové a odbytové politiky firmy (životní cyklus výrobku, portfolio analýza segmentace trhu, cenová strategie firmy, leasing, factoring, analýza odbytových cest atd.), reklamních strategií (public relations, formy a účinnost reklamy atd.). Na základní semestrální kurs bude navazovat výběrový kurs marketingu (cca pro 15 – 20 posluchačů), jehož obsahem bude především řešení tzv. případových studií.

Cílem volitelného předmětu **ekonomika a řízení podniku** je umožnit studentům, kteří uvažují o uplatnění v podnikatelské praxi, získat základní informace o některé dovednosti z oblasti podnikání. Důraz ve výuce je přitom kladen na pochopení jednotlivých obecně použitelných ekonomických aktivit, s nimiž se budoucí právník setká v kterékoliv organizačně právní formě podnikatelského subjektu. Vzhledem k nutnosti přípravy frekventantů na výkon řídicí funkce je do obsahu předmětu včleněna problematika řízení malého podniku, resp. podniku jednotlivce. Témata, jímž se věnuje zvláštní pozornost, jsou: volba právní formy podle ekonomických hledisek, výkazy o hospodaření podniku, včetně výročních zpráv, finanční management, včetně financování podniku.

Základy počítačové praxe jako povinně volitelný předmět je zařazen do studijního bloku A. Výuka je zaměřena na využití informační technologie v oblasti administrativy. V teoretické části uvádí přehled technického a programového vybavení, věnuje pozornost základním funkcím operačního systému a obslužným činnostem. Především však analyzuje využití aplikačního programového vybavení typu OFFICE AUTOMATION v členění: Wordprocesory, Databáze, Spreadsheet, Desktop manager. Výběr programového vybavení pro samostatnou práci je proveden s ohledem na potřeby právníka. Samostatně pracují na počítačích PC 386SX s programovým vybavením firm Software 602, a.s. a americké firmy Microsoft. Pro velký zájem byl předmět otevřen v letním semestru 1992 i jako výběrový a tím bylo umožněno i studentům vyšších ročníků seznámit se s moderní technologií zpracování informací před vstupem do praxe.

Katedra pracovního práva a práva sociálního zabezpečení

Vedoucí katedry:	JUDr. Milan Galvas, CSc.
Členové katedry:	doc. JUDr. Zdeňka Gregorová, CSc. JUDr. Irena Píchová
Ext. spolupracovníci:	JUDr. Dana Hrabcová PhDr. Božena Jagelská
Sekretářka:	Věra Dvčráková

Katedra pracovního práva a sociálního zabezpečení byla založena jako samostatné pracoviště v září 1991. Specializuje se na zkoumání právní problematiky realizace práva na práci v podmínkách všech typů organizací (podnikatelských, rozpočtových i příspěvkových), otázky zaměstnanosti, všeobecnou ochranu pracovníků, pracovní podmínky, zejména zvláštní pracovní podmínky žen a mladistvých, bezpečnost a ochranu zdraví při práci atd.

V poslední době se katedra začíná hlouběji zabývat otázkami kolektivního pracovního práva, především postavením odborové organizace a kolektivními smlouvami.

Zvláštní pozornost je věnována právním otázkám personalistiky, především ochraně informací a osobnosti pracovníků, zvyšování kvalifikace, péči o pracovníky a rozvazování pracovního poměru.

V oblasti sociálního zabezpečení se katedra zabývá především otázkami souvisejícími s realizací nového systému sociálního zabezpečení. Jde zejména o právní problematiku konstrukce a funkce záchranné sociální sítě, způsob tvorby a užívání postavení lékaře v souvislosti s posuzováním způsobilosti k práci, invaliditu, vztah starobního důchodu a starobního věku atd.

Speciální otázkou je v této souvislosti problematika sociální politiky a rozvoje.

Diplomové práce jsou na katedře zpracovávány na základě potřeb spolupracujících podniků a zaměřují se na řešení jejich praktických problémů a v této souvislosti i na zpracovávání základních teoretických otázek pracovního práva. Zájem studentů o zpracování vypsanych témat diplomových prací pravidelně vysoce převyšuje možnosti katedry.

Na výše uvedené oblasti je zaměřena i vědecko výzkumná činnost katedry. Při ní katedra spolupracuje s Ústavem státu a práva ČSAV, Výzkumným ústavem sociálního rozvoje a práce FMPSV a Výzkumným ústavem rozvoje oblastí a měst MHPR ČR.

Výsledky výzkumné činnosti katedra průběžně prezentuje na vědeckých konferencích a sympoziích. Účastní se např. pravidelně na zasedáních Právnického institutu ministerstva spravedlnosti SR, podílí se na přípravě právních předpisů pravidelnou spoluprací s Legislativní radou vlády ČSFR, ústavně právními výbory FS i ČNR a poslanceckými kanceláři. Úzká spolupráce je v této oblasti i s Konfederací odborových svazů a některými odborovými svazy.

Kromě toho se členové katedry podílí na expertizní činnosti fakulty, především v otázkách práce a sociálních věcí. Pravidelně publikují své poznatky formou přednášek a přednáškových cyklů, určených jak právníké tak i neprávníké veřejnosti a prostřednictvím odborného i denního tisku.

V oblasti zahraničních styků navazuje katedry kontakty s obdobnými katedrami ve Wroclawi a Szegedu. Ve šk. roce 1991/92 navštívili katedru profesori z univerzit v Rotterdamu a Londýně. Spolupráce s těmito pracovišti je zatím v oblasti úvah. Pracovníci katedry se aktivně účastní Evropské letní školy pracovního práva v Szegedu.

Ve šk. roce 1992/93 připravuje katedra symposium k přijetí nového zákoníku práce, které by se týkalo základních teoretických problémů konstrukce pracovního práva.

Katedra zajišťuje výuku v předmětech pracovní právo, sociální zabezpečení, personalistika, sociální politika a rozvoj.

Pracovní právo je základním předmětem vyučovaným katedrou. Výuka je zaměřena na osvětlení základních principů mechanismů začleňování občanů do tzv. závislé pracovní činnosti, tedy do pracovněprávních vztahů. Základní otázkou je rozčlenění pracovního práva do dvou relativně samostatných částí – individuálního a kolektivního pracovního práva. V souvislosti s přijetím Listiny základních práv a svobod nabývají na významu otázky konvencí Mezinárodní organizace práce a dokumenty Evropských společenství. Dalšími otázkami je vznik, změna a zánik pracovněprávních vztahů, odpovědnost a náhrada škody, pracovní podmínky, postavení odborové organizace a kolektivní smlouvy.

Sociální zabezpečení se vyučuje jako samostatný předmět od šk. roku 1991/92. Katedra zaměřuje výuku na základní otázky tvorby a realizace sociálního zabezpečení v nejšířším kontextu, tedy na otázky léčebné preventivní péče, nemocenského pojištění, důchodového zabezpečení a sociální péče. Dále na organizaci těchto částí rozhodujících v této oblasti práva. V souvislosti s přechodem na nový systém sociálního zabezpečení pak na otázky financování a tvorby sociálních fondů a záchranné sociální sítě.

Personalistika je povinně volitelným předmětem. Studenti jsou v rámci výuky seznamováni se základy personální práce v podniku, především s problematikou přijímání pracovníků do pracovního poměru. Katedra zprostředkovává poznatky nejen o právních aspektech této problematiky, ale i o sociologických a psychologických souvislostech. Studenti jsou seznamováni se současnými metodami zjišťování schopností a předpokladů uchazečů o zaměstnání i použitím výpočetní techniky v personální práci.

Sociální politika a rozvoj je rovněž povinně volitelným předmětem. Výuka je věnována otázkám základních problémů sociální politiky státu, faktorům ovlivňujícím tvorbu systému sociálního zabezpečení, vztahům československého práva a konvencí a doporučení Mezinárodní organizace práce, jakož i bilaterálních smluv o sociálních a hospodářských právech.

Katedra práva životního prostředí

Vedoucí katedry: doc. JUDr. ing. Milan Pekárek, CSc.

Členové katedry: JUDr. Ivana Průchová, CSc.

JUDr. Jana Dudová

JUDr. Ilona Jančářová

Sekretářka: Gabriela Havlíčková

Základním posláním katedry práva životního prostředí je výuka posluchačů právnické fakulty, a to ve všech formách studia, které na fakultě probíhají. Katedra zabezpečuje výuku těchto povinných předmětů: **právo životního prostředí a pozemkové právo**. Kromě toho každoročně vypisuje pro zájemce z řad posluchačů výběrové předměty. Pro školní rok 1992/1993 vypisuje spolu s katedrou obchodního práva předmět: **právní režim družstev**.

Cílem výuky v oblasti práva a právní teorie životního prostředí je nejen vybavit budoucí absolventy právnické fakulty základními znalostmi nezbytnými pro praktický výkon nejrozumnějších právnických povolání, ale vypěstovat u nich alespoň základy ekologického myšlení a citění, pokud si je již nepřinesli z nižších vzdělávacích stupňů, a pokud ano, pak je dále rozvíjet.

Osnovy předmětu obsahují jednak část obecnou, jednak část zvláštní. V obecné části se posluchači seznámí nejen s dosavadním vývojem právní úpravy v této oblasti regulace společenských vztahů, ale i se základními pojmy práva životního prostředí, se systémem práva životního prostředí, s právními prameny, s metodami právní regulace i institucionálním zabezpečením péče o životní prostředí.

Ve zvláštní části tohoto předmětu bude pozornost posluchačů směřována k problematice právní regulace péče o jednotlivé složky životního prostředí.

Stranou pozornosti nezůstanou ani mezinárodné právní aspekty péče o životní prostředí.

Výukou pozemkového práva chce katedra práva životního prostředí umožnit posluchačům jednak komplexní a zároveň i hlubší průnik do oblasti regulující jednu z nejdůležitějších skupin společenských vztahů, vztahů pozemkových, které mimo to mají mnoho styčných bodů s problematikou životního prostředí.

Vedle zprostředkování historického pohledu na pozemkové vztahy u nás, bude těžiště studia v oblasti institutu pozemkového vlastnictví a od něj se odvíjejících uží-

vacích vztahů. Posluchači se však seznámí i s řadou právních předpisů obsahujících právní režim ochraňující veřejné zájmy.

Vedle pedagogické práce je nedílnou součástí činnosti katedry výzkum a práce vědecká. Obojí směřuje jednak k rozvoji právní teorie uvedených právních oborů, jednak je neodmyslitelným základem a zdrojem pro práci pedagogickou.

Ke zvláštnostem katedry patří skutečnost, že někteří její členové jsou specialisty v oblasti družstevního práva, což je důsledek dřívějšího spojení pozemkového práva a družstevního práva v jednom studijním předmětu. Katedra proto spolu s katedrou obchodního práva jako volitelný předmět, prohlubující studium obchodního práva vypisuje na školní rok 1992/93 volitelný předmět „právní režim družstev“. Jeho posláním je poskytnout posluchačům prohlubující studium zvláštností těchto subjektů hospodářského i společenského systému našich států, a to zejména pomocí metody srovnávání s ostatními subjekty.

Přestože katedra byla oficiálně zřízena teprve k 1. dubnu 1992, v obou základních oborech, které zajišťuje i v obou směrech jejich rozvíjení, může navazovat na činnost obdobného oboru působícího do té doby v rámci katedry hospodářského, resp. obchodního práva. Vytváření předpokladů pro úspěšné splnění úkolů usnadňují katedře četné kontakty jejích členů s řadou pracovišť právní teorie, praxe i legislativy. K nejaktuálnějším úkolům katedry patří rozšíření zahraničních kontaktů a to nejen pro učitele, ale i pro posluchače.

Katedra správní vědy, správního práva a finančního práva

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Petr Průcha, CSc.

Členové katedry: JUDr. Pavel Matoušek
JUDr. Petr Mrkývka
JUDr. Soňa Skulová
JUDr. Dana Šrubařová
Mgr. Pavel Blažek
Libor Nedorost
Sekretářka: Eva Korbičková

Rozvíjení správní vědy a správního práva, jakož i výuka těchto disciplin má na právnické fakultě svoji tradici již od jejího založení. Správní právo jako jeden z nejvýznamnějších subsystémů československého právního řádu prochází obdobím výrazných změn, které plně reflektují složitost a náročnost potřebné přeměny veřejné správy. Tím je v současném období do jisté míry determinováno zaměření a charakter pedagogické a vědeckovýzkumné aktivity členů katedry, kteří zároveň s absorpcí četných pozitivně právních změn usilují nalézt a formulovat teoretická stanoviska a závěry odpovídající podmínkám moderního právního státu. Při tomto svém snažení nacházejí základ v pracích možno říci již „klasiků“ oboru správního práva, jako např. F. Weyra, J. Pošváře, A. Merkla, J. Hoetzela a dalších a zároveň uplatňují některé poznatky ze zahraničních pramenů.

Výsledky uvedené činnosti ve školním roce 1991/92 našly své konkrétní vyjádření ve vydání učebních pomůcek *Základy správního práva* (autor doc. Průcha) a *Vybrané kapitoly ze správního práva hmotného* (autoři dr. Havlan, dr. Mrkývka, doc. Průcha, dr. Skulová, dr. Šrubařová, dr. Veberová), zahrnujících v prvním případě výklad základních otázek správního práva a veřejné správy a v případě druhém pojednávajících problematiku vybraných odvětví československé veřejné správy. Doc. Průcha zpracoval rovněž publikaci *Místní správa*, zaměřenou na základní otázky organizace a činnosti místní správy a určenou zejména pro potřeby praxe (v řešení je otázka výuky církevního práva). Pro školní rok 1992/93 je připravována učební pomůcka pro obor správní věda.

Do působnosti katedry je třeba zahrnout rovněž obor „finanční právo a finanční věda“. V tomto oboru se odborná činnost pracovníků katedry orientuje zejména na teoretické otázky tohoto právního odvětví a základní předpoklady jeho efektivnosti při usměrňování ekonomických procesů. V současné době se pro tento obor připravují nové učební pomůcky.

Katedra působí v poměrně „mladém“ složení. Většina jejích členů se zapojila do činnosti katedry v nedávné době a své hlubší vědeckovýzkumné zaměření postupně tříbí a prohlubuje. Vedoucí katedry doc. Průcha orientuje již dlouhodoběji svou vědeckovýzkumnou aktivitu na problémy účinnosti práva a právní odpovědnosti a dále na problematiku funkcí, metod a forem činnosti veřejné správy. Dr. Šrubařová se zaměřuje především na otázky živnostenské a správy investiční výstavby. Předmětem zájmu dr. Mrkvy jsou, i v návaznosti na jeho dřívější externí i současné působení na katedře dějin, záležitosti správy církevní a dále problematika správní vědy. Dr. Skulová se zabývá otázkami efektivnosti a zákonnosti rozhodovacích procesů a participace ve veřejné správě. Dr. Matoušek se ve svém odborném zájmu orientuje na problematiku celnictví a daňové reformy.

Pokud jde o zahraniční styky katedry v posledním období se úspěšně rozvíje-ly odborné kontakty s Univerzitou v Salzburku a tamním Institutem ústavního a správního práva. Přednášky zaměřené na otázky místní správy v Rakousku přednesl na zdejší fakultě profesor Friedrich Koja a na otázky zaměstnancké samosprávy profesor Harald Stolzlechner. Studijní pobyt na Univerzitě v Salzburku absolvoval doc. Průcha. Oživují se kontakty s Univerzitou ve Vroclavi.

Udrzuje se tradice velmi dobrých vztahů s katedrami správního práva pražské, bratislavské a košické právnické fakulty, zahrnující pravidelná společná zasedání a výměnu studijních materiálů.

Stávající výuka správní vědy a správního práva je zabezpečována prostřednictvím několika předmětů, jejichž cílem je v rámci provedené diferenciace komplexní postihu předmětné problematiky, jakož i její organické promítnutí do mezikatedrově zabezpečovaných disciplín.

Pokud jde o finanční právo, v zájmu postižení finančních procesů, z nichž právní úprava vyrůstá a na které má zpětně působit, což má přispět k pochopení vlastní problematiky, je tento obor z hlediska výuky nově pojímán, šířeji jako finanční věda a finanční právo.

Konkrétně se jako povinné předměty vyučují: veřejná správa a správní právo (včetně správního práva hmotného), správní právo procesní a finanční věda a finanční právo; jako povinné volitelné předměty: správní věda, správní právo trestní, záruky zákonnosti ve veřejné správě (tyto předměty katedra zabezpečuje samostatně), a ve spolupráci s katedrou občanského práva se dále podílí na výuce předmětu právní aspekty živnostenského podnikání a s katedrou dějin státu a práva na výuce před-

mětu církevní právo. Na úseku finančního práva je povinně volitelným předmětem aktuální otázky finančního práva.

Správní právo jako významná veřejnoprávní disciplína je profilujícím odvětvím československého práva. Představuje souhrn právních norem, zakotvujících organizaci, úkoly a činnost orgánů veřejné správy. Těžiště výuky je v teorii správního práva, organizačním právu a správním právu hmotném. Toto rozsáhlé právní odvětví zahrnuje velké množství právních předpisů v jednotlivých odvětvích státní správy a v oblasti územní samosprávy. Normy správního práva upravují neobyčejně široký okruh společenských vztahů, v nichž hraje rozhodující roli organizace a činnost nejrozličnějších správních orgánů a jež se jako velice frekventované dotýkají denního života občanů jakožto fyzických osob i rozmanitých právnických osob. Dobrá orientace a znalost této problematiky je nezbytná nejen pro budoucí pracovníky veřejné správy, ale pro všechny právníky, neboť ve své činnosti se v té či oné formě dostanou do kontaktu s veřejnou správou a správními orgány.

Správní právo procesní stanoví postup při správním řízení, které se koná před správními orgány a jež směřuje k vydání rozhodnutí ve správně-právních záležitostech. Správní proces představuje významný prostředek, který má zajišťovat řádné a objektivní naplňování úkolů orgánů státní správy a realizaci práv a oprávněných zájmů, jakož i dodržování stávajících povinností, fyzických i právnických osob.

Správní věda má logické sepětí se správním právem. Předmětem zkoumání správní vědy je konkrétní reálná správní činnost v procesu jejího působení v konkrétních podmínkách a organizačních strukturách veřejné správy. Správní věda zkoumá, popisuje, analyzuje a vysvětluje skutečný průběh hlavních funkcí správy a zákonitostí tvorby struktur správních systémů. Zkoumá reálnou správní činnost a usiluje o formulaci vzájemných souvislostí a zákonitostí existujících mezi zkoumanými správními jevy a o uplatnění hlediska efektivnosti struktury a činnosti veřejné správy.

V rámci traktování správní vědy jako výukového předmětu jde o to dát budoucím právníkům základy, na nichž mohou proniknout do systému fungování správních činností, případně je tvůrčím způsobem rozvíjet v kterémkoliv odvětví veřejné správy.

Správní právo trestní je zaměřeno na rozbor problematiky správně právní odpovědnosti, a to jak z pohledu teorie, tak i z pohledu platné právní úpravy. Meritorně je při výuce tohoto předmětu zaměřena pozornost na otázky podstaty a základů správně právní odpovědnosti, systému správně právní odpovědnosti, a pokud jde o platnou právní úpravu, těžiště pozornosti je soustředěno na rozbor právní úpravy přestupků a otázek s touto právní úpravou spjatých.

Předmět **Záruky zákonnosti ve veřejné správě** je zaměřen na rozbor pojmových teoretických otázek zajišťování zákonnosti ve veřejné správě, podstaty a systému záruk zákonnosti, jakož i na uplatňování jednotlivých záruk zákonnosti ve

smyslu platné právní úpravy. Zvláštní důraz je přitom kladen na problematiku tzv. správního soudnictví.

Finanční právo má za cíl ve výuce postihnout celou šíři systematiky finančního práva, takže je věnována pozornost právu rozpočtovému, právu daňovému, právu pojistnému, právu celnímu, právu bankovnímu, právní úpravě financování a finančního hospodaření podniků, organizací a subjektů podnikatelských aktivit, právní úpravě úvěrů a půjček, zahraničně platebních operací, cenných papírů, burz, právní úpravě devizového hospodářství atp. Náročnost tohoto oboru naznačeného rozsahu je podřezána skutečností, že finanční právo není uceleně kodifikováno, ale je zakotveno ve velkém množství právních norem.

Finanční věda se zaměřuje na pochopení hlubšího teoretického základu pozitivní právní úpravy finančního práva, včetně zpětného zevšeobecňování poznatků z finanční praxe.

Povinně volitelný předmět **aktuální otázky finančního práva** je zaměřen na vytvoření možnosti pro studenty získat širší a podrobnější znalosti z oboru finančního práva nad rámec rozsahu běžné výuky. V předmětu se především vyučují problematiky zaměřené na co nejaktuálnější zachycení změn probíhajících v rámci reformy celého daňového systému v ČSFR, dále se vyučují základy daňového poradenství, ale i problematiky z oblasti světových financí apod.

Celý obor **finanční právo a finanční věda** je výukově zajištěn přednáškovou formou doplněnou prací v seminářích, která stále více je postupně zaměřována na praktickou aplikaci finančního práva v praxi.

Katedra přitom průběžně spolupracuje s pracovišti společenské praxe, a stejně tak i s teoretickými pracovišti a rovněž i s ostatními právními fakultami v ČSFR.

Obsah a pojetí předmětů zabezpečovaných katedrou správní vědy, správního práva a finančního práva jsou orientovány tak, aby učitelé katedry na základě vlastní vědecko-výzkumné činnosti a poznatků ze spolupráce s praxí poskytli v rámci pedagogického procesu posluchačům studia spolehlivou orientaci a pevné znalostní základy v příslušném směru.

Posluchači jsou tak katedrou vybavováni znalostmi k uplatnění především v činnosti orgánů samosprávy a státní správa, a to znalostmi z oblastí teorie veřejné správy, správního práva a finančního práva.

Katedra trestního práva

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Vladimír Kratochvíl, CSc.

Členové katedry: JUDr. Josef Kuchta, CSc.
JUDr. Alexandr Nett, CSc.
JUDr. Věra Kalvodová
Mgr. Iveta Hobzová
Mgr. Jana Růžnarová

Ext. spolupracovníci: JUDr. Ivo Kouřil
JUDr. Antonín Drašík
JUDr. Zdeněk Reinberger

Sekretářka: Jana Zemánková

Katedra zabezpečuje výuku trestního práva hmotného, trestního práva procesního, kriminalistiky a kriminologie. Prostřednictvím Ústavu soudního lékařství a Psychiatrické léčebny nabízí studentům i výběrové předměty soudní lékařství a soudní psychiatrie.

Vědeckovýzkumná činnost členů katedry se v uplynulém roce zaměřila zejména na probíhající reformu trestního zákonodárství, ale i na některé další aktuální otázky.

Doc. Kratochvíl se zabýval základními otázkami pojetí trestného činu – základu trestní odpovědnosti – se zaměřením na cíle trestněprávní reformy a vybranými otázkami trestní odpovědnosti za činy spáchané ve stavu zaviněné nepřítomnosti.

Dr. Kuchta se věnoval problematice nových forem hospodářské kriminality.

Dr. Nett se zabýval aktuální problematikou AIDS (je členem SAP společnosti AIDS-pomoc), problematikou praní špinavých peněz a počítačové kriminality.

Dr. Kalvodová se věnovala vyjimečným trestům, zejména trestu odnětí svobody na doživotí. Uvedená problematika je i tématem disertační práce v rámci postgraduálního studia, které zahájila.

Za zmínku stojí účast členů katedry na vědeckých konferencích a seminářích. Např. doc. Kratochvíl vystoupil na konferenci ke 40. výročí úmrtí prof. F. Weyra s příspěvkem „Kategorie viny a trestu v pojetí prof. Weyra a přístupy prof. Kallaba“. Dr. Kalvodová využila pozvání na konferenci Občanská společnost a právní stát uspořádanou Ústavem státu a práva SAV ve Smolenicích a na mezinárodní seminář

k problematice dlouhodobých trestů odvěti svobody, který byl společnou akcí Ústavu státu a práva Praha a Max-Planckova institutu.

Katedra uspořádala vědecký seminář k 50. výročí úmrtí významného představitele trestněprávní nauky prof. J. Kallaba. Za redakce dr. Netta byl vydán sborník z tohoto semináře.

Činnost katedry se uskutečňuje v těsné spolupráci s praxí. Jejím výrazem byla např. účast v připomínkovém řízení při přípravě rozhodnutí a stanovisek Nejvyšších soudů nebo práce v komisích při tvorbě nových trestněprávních předpisů.

V uplynulém školním roce rozvíjela katedra řadu zahraničních kontaktů. Společně s katedrou právní teorie je zapojena do programu TEMPUS. V rámci tohoto projektu absolvoval dr. Nett 3 měsíční studijní pobyt na Univerzitě v Saarbrückenu, kde se věnoval trestnímu právu procesnímu. V březnu 1991 se rovněž uskutečnil týdenní intenzivní kurs přednášek věnovaný problematice trestního práva, kriminologie, kriminalistiky a právní filosofie za účasti našich, některých německých a holandských odborníků. Po dobu dvou měsíců přednášeli na katedře hostující učitelé – dr. Hohmann ze saarbrückenské univerzity a prof. de Koningová z rotterdamské univerzity.

Katedra využila i nabídky doc. W. Stangla z vídeňského Institutu pro právní a kriminální sociologii na uspořádání výběrového semináře „Alternativy práva“. Seminář byl určen především pro posluchače postgraduálního studia. Navázala též spolupráci s právníkou fakultou Univerzity v Regensburgu, jejíž jedna ze tří kateder trestního práva je již řadu let orientována na právo zemí střední a východní Evropy. Kontakty se rozvíjejí i s právníkou fakultou Univerzity ve Vídni.

Lze konstatovat, že činnost katedry byla v uplynulém školním roce bohatá ve všech sférách. Pro školní rok 1992/1993 připravuje katedra např. výběrový seminář doc. Brandstettera z vídeňské právnické fakulty.

Profilovými předměty katedry jsou trestní právo hmotné a trestní právo procesní.

Trestní právo hmotné je jedním z odvětví československého práva. Chrání významné společenské i individuální vztahy a zájmy před nejnebezpečnějšími útoky tím, že ve své obecné části stanoví podmínky trestní odpovědnosti a podmínky ukládání a výkonu sankcí, ve zvláštní části pak v jednotlivých skutkových podstatách konkrétně popisuje zakázané formy jednání, které jsou natolik závažné, že je třeba reagovat na ně trestní sankcí. Postavení trestního práva hmotného v systému práva je do jisté míry specifické. Tato specifčnost je dána tím, že svou základní – ochrannou – funkcí představuje spojovací prvek mezi právními odvětvími celého našeho právního řádu, poskytuje ochranu vztahům primárně upraveným normami jiných právních odvětví.

Trestní právo procesní je rovněž samostatným odvětvím československého práva. Představuje systém norem, jež upravují postup orgánů činných v trestním

řízení (tj. vyšetřovatel, prokurátor a soudce) při zjišťování trestných činů, rozhodování o nich a při výkonu těchto rozhodnutí a při předcházení a zamezování trestné činnosti. Tím upravuje také vzájemné procesní vztahy těchto orgánů i jiných osob zúčastněných na trestním řízení. Základním pramenem trestního práva procesního je Trestní řád, v němž jsou stanoveny např. podmínky provedení zajišťovacích opatření, práva a povinnosti obviněného, druhy opravných prostředků, postup při provádění dokazování atd.

Kriminalistika je samostatným vědním oborem zabývajícím se metodami boje se zločinem. Na základě především poznatků o způsobu spáchání trestného činu formuluje postupy odhalování a předcházení trestné činnosti. Kriminalistika využívá poznatků jiných oborů jako je grafologie, daktyloskopie, soudní lékařství, soudní psychiatrie a další. Tím se stává prostředkem pro vedení úspěšného boje s organizovaným zločinem jako je praní špinavých peněz, ilegální obchod s drogami a další formy.

Kriminologie je vědním oborem, který se zabývá problematikou kriminality. Postihuje tento fenomén z hlediska jejího reálného stavu, dynamiky a struktury, zkoumá rovněž příčiny a podmínky páčání trestných činů. Pozornost věnuje i osobnosti pachatele. Hledá možnosti v oblasti prevence kriminality.

Katedra mezinárodního a evropského práva

Vedoucí katedry:	JUDr. Vladimír Týč, CSc.
Členové katedry:	doc. JUDr. Jiří Malenovský, CSc. doc. JUDr. Otakar Eller, CSc. JUDr. Dalibor Jílek, CSc. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc. Mgr. Monika Chutná Monika Novotná
Ext. spolupracovníci:	JUDr. Rostislav Záleský prof. JUDr. Vladislav David, DrSc.
Sekretářka:	Ivana Bartošová

Katedra mezinárodního a evropského práva pokrývá tyto tři základní obory:

- 1) mezinárodní právo veřejné,
- 2) mezinárodní právo soukromé a obchodní a
- 3) evropské právo (zahrnující především mezinárodně právní normy týkající se Rady Evropy a právo Evropských společenství).

Specializací katedry jsou tedy systémy práva stojící mimo čs. vnitrostátní právní řád, jakož i čs. soukromé právo upravující vztahy s mezinárodním prvkem.

Katedra mezinárodního a evropského práva rychle reaguje na společensko-ekonomické změny v Československu a prohlubuje či specializuje výuku těch předmětů, jež jsou pro výchovu příštích právníků zvláště potřebné. Nejdůležitějším počinem je bezesporu rozšíření působnosti katedry na tzv. evropské právo a zavedení nového předmětu „Úvod do práva Evropských společenství“. Katedra zajistila zřízení dokumentačního střediska Rady Evropy v rámci ústřední knihovny fakulty a jedná o zřízení obdobného střediska dokumentace Evropských společenství.

Ve vědecko-výzkumné činnosti se jednotliví členové katedry zaměřují mimo jiné na tyto oblasti: mezinárodně právní prameny a systém mezinárodního práva, mezinárodní ochrana lidských práv, právo mezinárodních organizací, koncepce práva mezinárodního obchodu se zřetelem na tzv. lex mercatoria, mezinárodně obchodní

arbitráž, mezinárodní ochrana průmyslových a autorských práv, právo Evropských společenství.

Zahraniční spolupráce členů katedry je velmi intenzivní. Již v dřívější době byla realizována permanentní spolupráce s katedrami mezinárodního práva právnických fakult v bývalých socialistických zemích. V poslední době se členové katedry účastnili přednášek a konferencí např. v Kodani, Haagu, Soluni, Regensburgu, Terstu, Utrechtu a Dijonu. Velmi slibně se rozvíjí spolupráce s právníckými fakultami v Paříži (Sceaux) a ve Vídni na základě kontaktů navázaných ve zcela nedávné době.

Katedra rovněž vychovala několik vědeckých pracovníků, věnovala se expertizní činnosti pro ministerstvo zahraničních věcí ČSFR, členové katedry pracovali v různých komisích a v České komisi pro mezinárodní právo při ČSAV, pracovali na celostátních učebnicích a skriptech a zúčastnili se různých stáží v zahraničí.

Katedra mezinárodního a evropského práva zajišťuje výuku dvou základních předmětů – mezinárodní právo veřejné a mezinárodní právo soukromé, a šesti povinně volitelných předmětů.

Mezinárodní právo veřejné představuje svébytný právní systém. Předmětem regulace jsou mezinárodní vztahy koordinačního typu. Státy jako základní subjekty vystupují v dvojí úloze: adresátů a tvůrců norem mezinárodního práva. Pravidla tohoto systému jsou obsažena ve dvou právních formách – mezinárodních smlouvách a obyčejích. Odpovědnost a sankce v mezinárodním právu charakterizují prvky decentralizace. Cílem kursu je pochopení zvláštností a funkcí mezinárodního práva a jeho vliv na vnitrostátní právní řády, včetně vysvětlení otázek transformace a inkorporace mezinárodního práva do vnitřního práva států. Kurs poskytuje vysvětlení mezinárodně právního postavení jednotlivce v rozmanitých právních situacích. Rovněž se zabývá aktuálními otázkami ochrany životního prostředí a ekonomickými záležitostmi. Stranou nezůstává analýza případů soudobé mezinárodní praxe.

Na výuku výše uvedeného obecného kursu navazuje výuka tří povinně volitelných předmětů: universální a evropské mezinárodní organizace, universální a partikulární mezinárodní ochrana lidských práv, úvod do práva Evropských společenství.

Universální a evropské mezinárodní organizace. V mezinárodní právu se prosazuje jev institucionalizace. Daný fenomén se projevuje v universálním a regionálním měřítku. Klasickým příkladem universální mezinárodní organizace je OSN, jejíž význam a úloha roste zejména v oblasti udržování světového míru a bezpečnosti (mírové operace). Pilíři integrující se Evropy jsou Rada Evropy a Evropská společenství. Kurs se především zaměřuje na institucionální otázky činnosti uvedených mezinárodních organizací, které jsou odlišného typu (koordinační a subordinační model.).

Předmětem studia je pravomoc, působnost jednotlivých hlavních orgánů a rozbor právních aktů, které přijímají. Studované problémy poskytují získání ucelené představy o jejich základních aktivitách a výsledek jejich blízkého vývoje.

Předmět universální a partikulární mezinárodní ochrana lidských práv se skládá ze tří částí. Předně seznamuje posluchače s teorií mezinárodní ochrany lidských práv a vztahy mezinárodně právní úpravy s vnitrostátním právem. Na tyto otázky navazuje rozbor universálních smluv o lidských právech, doprovázený výkladem o řízení před Výborem pro lidská práva. Druhá část předmětu je soustředěna na evropský standard ochrany lidských práv. Pozornost je zasvěcena hmotným a procesním pravidlům Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, včetně judikatury Evropské komise a Evropského soudu pro lidská práva. Závěrečná část přibližuje specifické problémy jako uprchlictví, bezdomovectví, práva menšin a postavení jednotlivce v ozbrojeném konfliktu.

Úvod do práva Evropských společenství. S ohledem na novou potřebu české právní teorie a praxe, vyplývající zejména z dohody o přidružení ČSFR s Evropským společenstvím, zahajuje v tomto školním roce katedra výuku práva Evropských společenství. Zatím se zaměřuje pouze na obecné otázky, jako je institucionální struktura Společenství, právo Společenství jako samostatný právní systém, jeho tvorba a aplikace, jeho vztah k právním řádům členských států, činnost Evropského soudu apod. Smyslem tohoto kursu je poskytnout absolventům právnické fakulty orientační znalost problematiky práva Společenství, které bude stále více ovlivňovat tvorbu práva československého.

Mezinárodní právo soukromé je odvětvím československého právního řádu, které zahrnuje právní normy, které jsou výlučně určeny pro úpravu vztahů práva občanského, obchodního, rodinného a pracovního s cizím prvkem, a právní normy, které jsou určeny pro úpravu postupu soudů a jiných orgánů v řízení o občanskoprávních věcech, v němž je obsažen mezinárodní prvek.

Cílem obecného kursu je pochopení zvláštností vztahů obsahujících mezinárodní prvek.

Na tento obecný kurs navazuje výuka tří povinně volitelných předmětů: mezinárodní právo obchodní, mezinárodní právo soukromé a procesní v justiční praxi, mezinárodní ochrana průmyslových a autorských práv.

Předmět mezinárodní právo obchodní navazuje na základní teoretické znalosti získané studiem mezinárodního práva soukromého. V rámci výuky mezinárodního práva obchodního jsou posluchači v první řadě seznámeni s právní úpravou vybraných mezinárodních obchodních transakcí a s problematikou řešení sporů v mezinárodním obchodním styku. Vedle teoretických znalostí jsou posluchači vedeni i k získání určitých praktických návyků, zejména k sestavování smluv, formulování jednotlivých klauzulí ve smlouvách, návrhu žalob podávaných u rozhodčích soudů. Cílem předmětu je tak nejen získat základní přehled o zvlátnostech právní úpravy, ale i schopnost samostatně formulovat smlouvy.

Mezinárodní právo soukromé a procesní v justiční praxi je v pedagogickém procesu zařazeno do VI. semestru, kdy posluchač již musí mít za sebou zkoušku

z oboru mezinárodní právo soukromé a procesní. S tímto předpokladem vědomostí jsou prohlubovány jejich znalosti s ohledem na soudní a notářskou praxi, včetně jejich účasti u soudního řízení s mezinárodním prvkem. Rozšíření vědomostí se týká především otázek s mezinárodní pravomocí a příslušností ve věcech rodinných, dědických, uznání a výkonu cizích rozhodnutí, aplikace mezinárodně sjednaných norem a postupu při vyřizování případů s mezinárodním prvkem.

Předmět mezinárodní ochrana průmyslových a autorských práv zahrnuje poněkud opomíjenou oblast mezinárodní ochrany práv k tzv. nehmotným statkům, která ve změněném ekonomickém systému nabývá na důležitosti nejen v zahraničí, ale především v ČSFR. Internacionalizace obchodního a hospodářského styku vede k potřebě zajištění spolehlivé mezinárodní ochrany průmyslových a autorských práv. Kurs pojednává především o těchto otázkách: ochrana čs. vynálezů a ochranných známek v cizině, ochrana zahraničních vynálezů a známek v ČSFR, mezinárodní ochrana práv k dílům literárním, vědeckým a uměleckým, mezinárodní ochrana počítačových programů, otázky satelitního a kabelového TV vysílání, reprografie apod.

Fakultní oddělení katedry tělesné výchovy

Vedoucí katedry: Jan Urválek, CSc.

Členové katedry: Paed. Věra Večeřová
Paed. Alena Stará

Výuku tělesné výchovy na právnické fakultě zajišťuje její fakultní oddělení tělesné výchovy. V 1. – 3. ročníku se jedná o povinnou tělesnou výchovu v rozsahu 2 hodin týdně zakončenou udělením zápočtu vždy na konci každého semestru. Ve 4. a 5. ročníku je tělesná výchova nepovinná. Povinná tělesná výchova stejně jako nepovinná má v zásadě výběrový charakter. Studenti se zařazují do cvičebních oddílů dle svého zájmu a sportovního zaměření. Účast ve více cvičebních oddílech je nejen možná, ale i podporovaná učiteli tělesné výchovy.

V uplynulém roce se FO podařilo výrazně rozšířit škálu pohybových aktivit, které bylo možno studentům nabídnout. Vedle tradičních sportovních her jako kopané, volejbalu, basketbalu, tenisu jsou to dále plavání, kanoistika a hojně navštěvované cvičení s hudbou. Nově se nám podařilo úspěšně zařadit karate, baseball a kondiční kulturistiku. Větší šíře druhů pohybových aktivit se nám v uplynulém roce velmi osvědčila a projevila se ve zvýšeném zájmu o náš předmět jako celek. V příštím roce chceme výrazně rozšířit, díky nové posilovně na naší fakultě, o kterou je značný zájem, kondiční kulturistiku, dále chceme založit cvičební oddíl juda a uvažujeme o výuce jógy.

Další sférou činnosti FO jsou povinné zimní a letní výcvikové kurzy pořádané zpravidla v rozsahu 8 dní. Zimní kurzy jsou zaměřeny jak na sjezdové tak i běžecké lyžování. Při zařazování do těchto kursů je přihlíženo k lyžařskému zaměření studentů i k jejich sociálnímu zázemí. Pestrá je nabídka letních výcvikových kursů. Jedná se o kurzy turisticko-herní, vysokohorskou turistiku, vodní turistiku, cyklistiku, kurzy se zaměřením výcviku na Windsurfing a letos se dokonce podařilo zařadit na jeden z kursů výcvik Jízdy na koních. Pro příští rok se uvažuje i o výběrových kurzech s výraznějším zaměřením pro sportovně vyspělé studenty.

Významná je i spolupráce FO KDT se sportovní komisí studentů. Tato činnost, vedle uspořádání celé řady sportovních akcí a soutěží pro studenty, byla jako kaž-

doročně úspěšně zakončena letos již 21. ročníkem tradičního právnického pochodu Brno-Mikulov.

Oddělení katedry odborné jazykové přípravy MU na právnické fakultě

Vedoucí katedry:	PhDr. Jaroslav Hroch, CSc.
Členové katedry:	Mgr. Marie Košutová PhDr. Eva Matušková PhDr. Marie Meszárossová PhDr. Magda Schulmeisterová Mgr. Marie Šedová Mgr. Radek Šimek PhDr. Radoslava Šopovová PhDr. Renata Vrbková
Ext. spolupracovníci:	Mgr. Jana Dvořáková PhDr. Jiřina Hodovská PhDr. Marta Severová
Sekretářka:	JUDr. Helena Sýkorová

Výuka jazyků má na právnické fakultě svoji bohatou tradici. V současné době je touto katedrou zajišťována výuka angličtiny, němčiny, francouzštiny a ruštiny jako povinně volitelných předmětů (jazyk I., jazyk II.).

Výuka trvá u jazyka I. tři semestry, u jazyka II. tři až čtyři semestry. Jejím obsahem je jak konverzace, tak i odborná témata, v jejichž rámci mají studenti zvládnout základní odbornou terminologii nejdůležitějších právních odvětví, naučit se vyjadřovat o odborných problémech v cizích jazycích, číst odbornou literaturu a pořizovat z ní resumé. U jazyka II. jsou studentům podle stupně jejich znalosti nabízeny předsunuté kursy pro začátečníky a mírně pokročilé. Zájemcům je umožněno navštěvovat výběrové semináře, v nichž si mohou své znalosti rozšířit. S velkým zájmem se setkávají výběrové semináře vedené zahraničními lektory. Výuka českého jazyka je povinná pro zahraniční studenty PrF MU po dobu šesti semestrů. Jejím cílem je dosažení schopnosti odborné komunikace ve studovaných předmětech a v pozdější právní praxi. Latina pro právníky je zařazena jako povinně volitelný

předmět. V současné době si ho zapisuje téměř polovina posluchačů. Při výuce je postupováno od základních pravidel tradiční výslovnosti přes jmennou i slovesnou flexi k nejtýpčtějším syntaktickým vazbám. Gramatika je probírána s použitím právních výrazů, vět, výroků a definic. Cílem výuky je zvládnutí překladu jednodušších právních textů z latiny do češtiny s pomocí slovníku. Výuka je rozvržena do dvou semestrů a je ukončena zkouškou.

Pracovníci katedry jsou zapojeni do vědeckovýzkumné činnosti, vedoucí oddělení publikuje studie z oblasti filozofie jazyka, teorie interpretace a rozumění, zúčastnil se vědeckých konferencí v ČSFR i v zahraničí. Od 19. 6. do 20. 7. 1991 absolvoval studijní pobyt na Goddard College (Plainfield ve státě Vermont v USA).

Mezinárodní politologický ústav

Ředitel ústavu: doc. Jiří Kroupa, CSc.

Vědecké kolegium: prof. JUDr. Mojmir Povolný (USA)
prof. JUDr. Ivan Gaďourek (Holandsko)
JUDr. Vlastimil Chalupa (USA)
JUDr. Dušan Novák, CSc. (ČSFR)
JUDr. Zdeněk Kessler (ČSFR)
JUDr. Jaroslav Bohanes (ČSFR)

Po listopadu 1989 se naše vysoké školy vrací ke svobodné vědecké a výchovné činnosti a snaží se navazovat na své staré tradice. Žáci brněnské Masarykovy univerzity, kteří museli emigrovat a prokázali v zahraničí svoje vysoké kvality, se rozhodli přispět své staré vlasti. Prof. dr. Ivan Gaďourek z Holandska, dr. Vlastislav Chalupa a prof. dr. Mojmir Povolný z USA, společně se třemi přáteli z Brna založili za podpory rektora prof. dr. M. Jelínka a děkana právnické fakulty doc. dr. J. Kroupy, Mezinárodní politologický ústav právnické fakulty.

Vědecké kolegium tohoto ústavu vychází z poznání, že výsledky myšlenkových a vědeckých směrů ve svobodném světě nepředstavují jednotný a ucelený systém, ale tvoří pestrou směs, jejíž různé části a směry stojí často ve vzájemném protikladu. Československá věda stojí před úkolem všechny poznatky hodnotit, pořádat a vytvářet z nich vlastní syntézu. Aby to bylo možné, musí se oživit i výsledky, kterých dosáhla československá státověda, národohospodářská věda, filozofie a sociologie demokratického období. Jejich znalost je nezbytnou podmínkou k získání potřebného výchozího kriteria, na jehož základě lze konfrontovat různé i protichůdné závěry světové společenské vědy, plodně je využívat, přijímat nebo odmítat a postupně nacházet vlastní československou vědeckou soustavu jako základ politického a mravního konsensu celé společnosti.

Mezinárodní politologický ústav se hlásí k Masarykově filosofii československého státu, jejímž základním kamenem byla otázka oprávněnosti českého a slovenského národa jako členů světového společenství. Masaryk, aby našel svoji odpověď na tuto otázku, srovnal vůdčí ideje a myšlenky nejvýznamnějších osobností a hnutí v českých a slovenských dějinách a hledal jejich společného jmenovatele. Nalezl jej v opravdovém a střízlivém křesťanství, které nazval humanitou a které identifikoval

s vůdčí ideou našich národních dějin. Podle Masaryka mají Češi a Slováci právo na vlastní život, svobodu a samostatnost, protože a pokud sledují naplnění humanity demokratickou cestou a plní tak svoje poslání – uskutečňování plánu Prozřetelnosti pro lidstvo.

Toto pojetí národního ideálu, který je současně ideálem všelidským i náboženským, bylo, je a jistě ještě bude předmětem mnohé kritiky a polemiky, nemůže však být žádným československým politologem, politikem a státníkem ignorováno. Bylo a stále zůstává hlavním pojítkem mezi Čechy a Slováky, základním kamenem jejich společného státu.

Mezinárodní politologický ústav právnické fakulty navazuje dále na právní, hospodářské a státovědní myšlenkové bohatství a na odkaz tak zvané brněnské školy, představované především právnickou fakultou Masarykovy univerzity a jejími vynikajícími profesory Weyrem, Englišem, Kallabem, Vybralem, Chytillem, Vážným, Sedláčkem, Čádou, Kubešem a dalšími. Při tom se zaměřuje na vlastní teoretickou práci, na srovnávací politologii. Je střediskem, kde se setkávají a jsou zpracovávány poznatky zahraničních směrů s domácími zkušenostmi z totalitního režimu i s předkomunistickou československou politickou a národohospodářskou vědou a kulturou. Pracovníci ústavu se snaží zprostředkovávat teoretické znalosti posluchačům Masarykovy univerzity i jiných vysokých škol. Cílem ústavu je výchova vzdělaných a odpovědných praktických politiků, národohospodářů a státníků. Na rozdíl od odborných kateder fakulty nejde ani tak o výchovu teoretiků v oboru politologie, jako o výchovu vědecky, teoreticky vzdělaných praktických politiků.

Seznam profesorů, docentů, odborných asistentů, asistentů a odborných pracovníků

Profesori:

prof. JUDr. Hajn Petr, DrSc.
prof. JUDr. Klokočka Vladimír, DrSc.
prof. JUDr. Vlček Eduard, CSc.

Katedra:

obchodního práva
úst. práva a politologie
dějin státu a práva

Docenti:

doc. JUDr. Bejček Josef, CSc.
doc. Ing. Blažek Jiří, CSc.
doc. JUDr. Eller Otakar, CSc.
doc. JUDr. Gregorová Zdeňka, CSc.
doc. JUDr. Hungr Pavel, CSc.
doc. JUDr. Hurdík Jan, CSc.
doc. JUDr. Korecká Věra, CSc.
doc. Dr. Klestil Jiří
doc. JUDr. Kratochvíl Vladimír, CSc.
doc. JUDr. Kroupa Jiří, CSc.
doc. JUDr. Malenovský Jiří, CSc.
doc. JUDr. Marek Karel, CSc.
doc. JUDr. Mates Pavel, CSc.
doc. JUDr. Ing. Pekárek Milan, CSc.
doc. JUDr. Průcha Petr, CSc.
doc. JUDr. Schelle Karel, CSc.
doc. JUDr. Stavinohová Jaruška, CSc.
doc. Ing. Vágner Ivan, CSc.

obchodního práva
národního hospodářství
mezinárodního práva
pracovního práva a SZ
právní teorie a soc. věd
občanského práva
občanského práva
národního hospodářství
trestního práva
ústav. pr. a politologie
mezinárodního práva
obchodního práva
dějin státu a práva
práva životního prostředí
správní vědy a správ. pr.
dějin státu a práva
občanského práva
národního hospodářství

Odborní asistenti:

JUDr. Bílý Jiří
JUDr. Boháčková Renata

dějin státu a práva
právní teorie a soc. věd

JUDr. Dudová Jana
 JUDr. Dostálová Jana
 JUDr. Fiala Josef, CSc.
 JUDr. Filip Jan, CSc.
 JUDr. Galvas Milan, CSc.
 JUDr. Harváněk Jaromír, CSc.
 JUDr. Houbová Drahomíra, CSc.
 PhDr. Hroch Jaroslav, CSc.
 JUDr. Hrušáková Milana, CSc.
 JUDr. Jančářová Ilona
 JUDr. Jílek Dalibor, CSc.
 JUDr. Kadlecová Marta, CSc.
 JUDr. Kalvodová Věra
 Mgr. Košutová Marie
 JUDr. Kuchta Josef, CSc.
 JUDr. Lamparter Michal
 PhDr. Machalová Tatiana
 JUDr. Matoušek Pavel
 PhDr. Matusková Eva
 PhDr. Meszárosová Marie
 JUDr. Mrkývka Petr
 JUDr. Nett Alexandr, CSc.
 JUDr. Píchová Irena
 Ing. Pištěláková Zdenka
 JUDr. Pokorná Jarmila, CSc.
 JUDr. Průchová Ivana, CSc.
 JUDr. Rozehnalová Naděžda, CSc.
 JUDr. Schelleová Ilona
 PhDr. Schulmeisterová Magda
 JUDr. Skulová Soňa
 JUDr. Svatoň Jan, CSc.
 Mgr. Šedová Marie
 Mgr. Šimek Radek
 PhDr. Šmídová Iva
 PhDr. Šopovová Radoslava
 PhDr. Šrámková Eva
 JUDr. Šrubařová Dana
 JUDr. Telec Ivo
 JUDr. Týč Vladimír, CSc.
 PhDr. Urbanová Martina

práva životního prostředí
 právní teorie a soc. věd
 občanského práva
 ústav. pr. a politologie
 pracovního práva a SZ
 právní teorie a soc. věd
 právní teorie a soc. věd
 oddělení jazyků
 občanského práva
 práva životního prostředí
 mezinárodního práva
 dějin státu a práva
 trestního práva
 oddělení jazyků
 trestního práva
 ústav. pr. a politologie
 právní teorie a soc. věd
 správní vědy a správ. pr.
 oddělení jazyků
 oddělení jazyků
 správní vědy a správ. pr.
 trestního práva
 prac. pr. a soc. zabezpečení
 národního hospodářství
 obchodního práva
 práva životního prostředí
 mezinárodního práva
 občanské právo
 oddělení jazyků
 správní vědy a správ. pr.
 ústav. pr. a politologie
 oddělení jazyků
 oddělení jazyků
 národního hospodářství
 oddělení jazyků
 oddělení jazyků
 správní vědy a správ. pr.
 občanského práva
 mezinárodního práva
 právní teorie a soc. věd

Urválek Jan, CSc.
 JUDr. PhDr. Večeřa Miloš
 PaedDr. Večeřová Věra
 JUDr. Veselá Renata
 PhDr. Vrbková Renata
 JUDr. Zimek Josef
 JUDr. Židlická Michaela

oddělení tělesné výchovy
 právní teorie a soc. věd
 oddělení tělesné výchovy
 dějin státu a práva
 oddělení jazyků
 ústav. pr. a politologie
 dějin státu a práva

Asistenti:

Mgr. Blašek Pavel
 Mgr. Hobzová Iveta
 Mgr. Chutná Monika
 JUDr. Jahelková Kateřina
 PhDr. Knoz Petr
 Mgr. Králíková Zdenka
 Nedorost Libor
 Novotná Monika
 Mgr. Pučálková Dana
 Mgr. Různarová Jana
 PaedDr. Stará Alena
 Mgr. Šimíček Vojtěch
 Mgr. Vaněk Roman

správní vědy a spr. pr.
 trestní právo
 mezinárodní právo
 ústav. pr. a politologie
 dějin státu a práva
 občanské právo
 správní vědy a spr. pr.
 mezinárodní právo
 obchodní právo
 trestní právo
 oddělení tělesné výchovy
 ústav. pr. a politologie
 právní teorie a soc. věd.

Informace o studiu

Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně poskytuje vysokoškolské vzdělání v oboru práva a navrhuje Masarykově univerzitě, aby absolventům vysokoškolského studia práva přiznala ve shodě se zákonem č. 172/1990 Sb., o vysokých školách titul „magistr“ (ve zkratce „Mgr“). Fakulta uskutečňuje také postgraduální studium a navrhuje univerzitě, aby jeho absolventům vydala diplom a přiznala akademicko-vědecký titul „doktor“ ve zkratce („Dr“).

Pedagogickou činnost fakulta uskutečňuje v těchto druzích studia:

- a) řádné studium denní
- b) řádné studium při zaměstnání
- c) mimořádné studium jednotlivých předmětů pro studenty řádného studia jiných fakult univerzity a jiných vysokých škol
- d) postgraduální doktorandské studium
- e) celoživotní vzdělávání na základě dobrovolnosti a zájmu o daný obor
- f) studium doplňující a rozšiřující a kursy pro zvyšování kvalifikace občanů.

Základní formou pedagogické činnosti fakulty je řádné studium. Koncepce řádného studia vychází ze zásad reformy právnického studia, jejímž cílem v nejobecnějším slova smyslu je zkvalitnění procesu výuky tak, aby absolventi fakulty byli náležitě připraveni pro výkon svého povolání.

Řádné studium je studiem pětiletým, vycházejícím z principu jednotného profilu absolventa – jednooborovosti právnického studia. Každý absolvent fakulty by měl ovládat všechna základní právní odvětví a měl by být schopen uplatnění v různých formách právnického povolání. Tomu odpovídá i společný základ studia, který je pro všechny studenty povinný. Vedle toho je však dán i prostor pro určitou specializaci studentů odpovídající jejich zájmům či potřebám praxe, a to v rámci povinně volitelných a výběrových předmětů.

Absolvent by měl během studia získat nejen určité kvantum poznatků a právně aplikační dovednosti, ale také schopnost právnicky myslet, měl by chápat jednotlivé obory práva v jejich vzájemných souvislostech a společenském kontextu a tvůrčím způsobem reagovat na jeho další vývoj. Důraz je při studiu kladen i na etickou stránku právnického povolání.

Organizace řádného studia vychází z rozdělení obsahu výuky do větších, relativně uzavřených celků, tzv. „bloků“. Tím je zajištěna obsahová a logická návaznost

předmětů, která spolu souvisí, uvnitř tohoto bloku a současně i kontinuita studia jako celku. Studentovi vedle toho tento systém poskytuje větší samostatnost, umožňuje mu určité individuální rozvržení studia, soustředění studijního úsilí na zvládnutí daného celku předmětů.

Jako první je zařazen blok teoreticko-historickoprávní (blok A), který je obecně teoretickým základem studia a východiskem pro pochopení jednotlivých pozitivně právních disciplín. Jeho hlavní náplní je výuka dějin státu a práva, římského práva a teorie práva, velký význam má i výuka politologie, sociologie práva, jakož i základů ekonomie a filozofie. Blok je ukončen státní zkouškou I z předmětů: teorie práva a dějiny právních teorií, dějiny státu a práva a právo římské.

Na blok A navazuje blok soukromoprávní (blok B), jehož obsahem je zejména výuka soukromoprávních disciplín. Vedle občanského a obchodního práva je zde zařazena i výuka rodinného práva, pracovního práva, mezinárodního práva soukromého a obchodního a některých dalších souvisejících právních disciplín.

Blok je ukončen státní zkouškou II z předmětů: občanské, obchodní, pracovní právo a mezinárodní právo soukromé a obchodní.

Posledním blokem je blok veřejnoprávní (blok C), zaměřený zejména na základní obory veřejného práva, jako je právo ústavní, správní, finanční, trestní a právo mezinárodní. Blok je ukončen státní zkouškou III. z předmětů: právo ústavní a politologie, právo trestní, správní a mezinárodní. Součástí řádného studia denního je i odborná praxe, směřující k doplnění a prověření poznatků získaných studiem.

Studium je ukončeno magisterskou státní zkouškou, při níž by měl student prokázat schopnost samostatného a tvůrčího zpracování určitého tématu v rámci diplomové práce a její obhajoby, zvládnutí obecně teoretického základu studia práva a hlubší znalost zvoleného oboru práva. Tato státní zkouška sestává z obhajoby diplomové práce, předmětu teorie práva a dalšího odborného předmětu, který si student zvolí.

Výuka probíhá v předmětech povinných, povinně volitelných a výběrových. Povinné předměty zahrnují společný základ studia a musí je absolvovat každý student. Předměty povinně volitelné a výběrové tento společný základ rozšiřují a dávají studentovi možnost určovat si dle svého zaměření a zájmu vlastní studijní program. Počet povinně volitelných předmětů, který je student povinen absolvovat, stanoví učební plán. Předměty výběrové si volí student dle svého zájmu.

Podrobnosti o organizaci studia, právech a povinnostech studenta, způsobu výuky a jejím ukončení stanoví Statut právnické fakulty Masarykovy univerzity a jeho přílohy (studijní program, studijní řád, zkouškový řád).

Studijní programy

Studijní program bloku A – teoreticko – historickoprávní; I. – III. semestr

Povinné předměty:

- 1) Filozofie pro právníky
- 2) Základy ekonomie
- 3) Sociologie práva
- 4) Politologie I
- 5) Státověda
- 6) Římské právo
- 7) Obecné dějiny státu a práva
- 8) Moderní dějiny státu a práva
- 9) Dějiny státu a práva ČSFR
- 10) Základy teorie práva
- 11) Tělesná výchova
- 12) Zimní výcvikový kurs
- 13) Letní výcvikový kurs

Povinně volitelné předměty

- 1) Jazyk I – angličtina, francouzština, němčina, ruština
- 2) Latina pro právníky
- 3) Počítačová praxe
- 4) Církevní právo
- 5) Dějiny ekonomických teorií
- 6) Dějiny soukromého práva
- 7) Tradice a současnost čs. konstitucionalismu
- 8) Hlavní směry soudobého politického myšlení

Výběrové předměty

dle návrhů kateder

Blok je ukončen státní zkouškou, která se skládá z předmětů:

- 1) Základy teorie práva a dějin právních teorií
- 2) Římské právo
- 3) Dějiny státu a práva

Studijní program bloku B – soukromoprávní; IV.-VI. semestr

Povinné předměty:

- 1) Národní hospodářství
- 2) Občanské právo hmotné
- 3) Občanské právo procesní
- 4) Rodinné právo
- 5) Obchodní právo
- 6) Pracovní právo
- 7) Mezinárodní právo soukromé a obchodní
- 8) Pozemkové právo
- 9) Právo Evropských společenství
- 10) Tělesná výchova

Povinně volitelné předměty:

- 1) Jazyk II – angličtina, francouzština, němčina, ruština
- 2) Základy statistiky
- 3) Psychologie práva
- 4) Družstevní právo
- 5) Sociální politika a rozvoj
- 6) Personalistika
- 7) Práva k nehmotným statkům
- 8) Mezinárodní právo soukromé v justiční praxi
- 9) Mezinárodní právo obchodní
- 10) Obchodní právo v praxi
- 11) Pracovní právo Evropských společenství
- 12) Mezinárodní ochrana průmyslových a autorských práv

Výběrové předměty

dle návrhu kateder

Blok je ukončen státní zkouškou, která se skládá z předmětů

- 1) Občanské právo
- 2) Obchodní právo
- 3) Pracovní právo
- 4) Mezinárodní právo soukromé a obchodní

Studijní program bloku C – veřejnoprávní; VII. – IX. semestr

Povinné předměty:

- 1) Ústavní právo
- 2) Politologie II.
- 3) Správní právo
- 4) Správní proces
- 5) Finanční právo
- 6) Mezinárodní právo veřejné
- 7) Trestní právo hmotné
- 8) Trestní právo procesní
- 9) Právní aspekty ochrany životního prostředí
- 10) Teorie práva
- 11) Právo sociálního zabezpečení
- 12) Právně teoretická myšlení

Povinně volitelné předměty:

- 1) Úvod do marketingu
- 2) Právní aspekty podnikatelské činnosti
- 3) Moderní právní nástroje hospodářského podnikání
- 4) Teorie řízení a základy managementu
- 5) Ekonomika a řízení podniku
- 6) Aktuální otázky financí a FP
- 7) Právní postavení občana z pohledu občanskoprávní regulace
- 8) Problémy moderní demokracie

- 9) Hlavní směry politického myšlení v současné době
 - 10) Lidská a občanská práva
 - 11) Principy právního státu
 - 12) Volební a parlamentní právo
 - 13) Formy vlády a státní orgány
 - 14) Teorie a praxe legislativy
 - 15) Správní právo trestní
 - 16) Správní věda
 - 17) Správní soudnictví
 - 18) Kriminalistika
 - 19) Kriminologie
 - 20) Záruky zákonnosti ve státní správě
 - 21) Specializovaná témata z mezinárodního práva veřejného:
 - 1) Univerzální a partikulární mezinárodní ochrana lidských práv
 - 2) Univerzální a evropské mezinárodní organizace
 - 3) Právo Evropských společenství
- Blok je ukončen státní zkouškou z předmětů:
- 1) Ústavní právo a politologie
 - 2) Správní právo
 - 3) Trestní právo
 - 4) Mezinárodní právo veřejné

Závěr studia; X. semestr**Povinné předměty:**

1. Zpracování diplomového úkolu z kteréhokoliv předmětu zařazeného v bloku A – C do povinných předmětů.

Povinně volitelné předměty:

- 1 – 8 z předmětů, z nichž bude student konat státní magisterskou zkoušku.

Výběrové předměty:

dle návrhů kateder.

Studium je ukončeno státní magisterskou zkouškou, která se skládá z těchto částí:

1) Obhajoba diplomové práce

2) Teorie práva

3) Odborný předmět:

1) Finanční právo

2) Mezinárodní právo

3) Občanské právo

4) Obchodní právo

5) Pracovní právo

6) Správní právo

7) Trestní právo

8) Ústavní právo

Student si zvolí jeden z těchto odborných předmětů.

Harmonogram studijního roku 1992/93

Začátek školního roku (zač. ZS)	1. 9. 1992	
První zkouškové období ZS	1. 9. 1992	- 25. 9. 1992
Výukové období zimního semestru	28. 9. 1992	- 18. 12. 1992
Druhé zkouškové období ZS	4. 1. 1993	- 29. 1. 1993
Konec zimního semestru	29. 1. 1993	
Začátek letního semestru	1. 2. 1993	
První zkouškové období LS	1. 2. 1993	- 26. 2. 1993
Výukové období letního semestru	1. 3. 1993	- 21. 5. 1993
Druhé zkouškové období LS	24. 5. 1993	- 9. 7. 1993
Konec letního semestru	9. 7. 1993	
Hlavní prázdniny	12. 7. 1993	- 31. 8. 1993

Denní studium

Denní studium jako forma řádného studia probíhá v blocích, které se dělí na semestry.

Studenti, kteří nastoupí ke studiu na právnickou fakultu MU ve školním roce 1992/93, zahájí v tomto školním roce studium bloku A v I. a II. semestru. Konkrétní obsah výuky těchto semestrů stanoví učební plán pro tyto semestry.

Studenti, kteří zahájili studium na právnické fakultě MU ve školním roce 1991/92, pokračují ve školním roce 1992/93 ve studiu III. semestru bloku A a ve IV. semestru zahájí studium bloku B dle učebního programu pro tyto semestry studia. Student je povinen zapsat se do bloku B nejpozději do 26. 2. 1993.

Studenti, kteří se zapsali ve školním roce 1991/92 do IV. semestru bloku B, zahájili studium bloku B a studují dle jeho učebního programu (V. a VI. semestr) škol. roku 1992/93. Student je povinen se zapsat do bloku C nejpozději do 30. 9. 1993.

Studenti, kteří ve školním roce 1991/92 zahájili studium bloku C (VII a VIII. semestr) budou ve škol. roce 1992/93 pokračovat ve studiu bloku C (IX. semestr) dle učebního programu pro tyto semestry.

Učební plán denního studia na školní rok 1992/93

I. – II. semestr – blok A – zahájení studia ve šk. r. 1992/93

název	semestr	
	I. zimní	II. letní
Povinné předměty:		
1 Filozofie pro právníky	2/1 Zk	
2 Základy ekonomie	2/1 Zk	
3 Sociologie práva	2/1 Zk	
4 Politologie I.	2/1 Zk	
5 Římské právo	2/1 zpt	2/1 Zk
6 Tělesná výchova	0/2 zpt	0/2 zpt
7 Zimní výcvikový kurs	zpt	
8 Státověda		2/1 Zk
9 Obecné dějiny státu a práva		2/1 Zk ¹
10 Dějiny státu a práva ČSFR		2/1 zpt ¹
11 Základy teorie práva		2/1 zpt
12 Letní výcvikový kurs		zpt
Celkem:	4 Zk	3 Zk
Povinně volitelné předměty:		
I. Jazyk I	0/2 zpt	0/2 zpt (Zk)
13 1. angličtina		
2. němčina		
3. francouzština		
4. ruština		
II. 1. Latina pro právníky	0/2 zpt	0/2 Zk
2. Počítačová praxe	1/2 Zk	
14 3. Církevní právo		2/0 Zk
4. Tradice a současnost čs. konstitucionalismu	2/0 Zk	

Výběrové předměty:

dle návrhu kateder.

Studenti studují podle studijního programu bloku A a učebního programu šk. roku 1992/93. Student je povinen zvolit si na počátku I. semestru nejméně 1 předmět

¹ Student je povinen navštěvovat výuku v seminářích v jednom z uvedených dvou předmětů. Student, který bude navštěvovat semináře z předmětu Obecné dějiny státu a práva, bude ve III. semestru pokračovat v předmětu Moderní dějiny státu a práva.

z každé skupiny povinně volitelných předmětů a absolvovat jeho výuku v bloku A v tom semestru, v němž je zařazen do výuky.

III. - IV. semestr blok A - pokračování v bloku A - zahájení bloku B pro studenty, kteří zahájili studium ve šk. r. 1991/92

název	III. semestr
III. semestr - blok A - pokrač.	zimní

Povinné předměty:

Základy teorie práva	2/1 Zk
Dějiny státu a práva ČSFR	2/1 Zk
Moderní dějiny státu a práva	2/1 Zk
Tělesná výchova	0/2 zpt
Celkem	3 Zk

Povinně volitelné předměty:

I. Jazyk I	0/2 Zk
1. angličtina	
2. němčina	
3. francouzština	
4. ruština	
II. Jazyk II	0/2 zpt
1. angličtina	
2. francouzština	
3. němčina	

Výběrové předměty:

dle návrhu kateder.

Státní zkouška z předmětů: základy teorie práva a dějin právních teorií
římské právo
dějiny státu a práva

Studenti pokračují ve studiu bloku A ve III. semestru školního roku 1992/93 dle studijního programu bloku A a učebního plánu pro šk. rok 1992/93. Blok A je ukončen v závěru III. semestru SZK I. Ve IV. semestru studenti zahájí studium bloku B. Zápis do bloku B bude probíhat průběžně během prvního zkouškového období letního semestru šk. r. 1992/93 - únor 1993. V závislosti na tom, jak student složí SZK I, zapíše se na studijním oddělení do bloku B, nejpozději je student povinen se zapsat (řádně nebo podmíněně) do 26. února 1993.

IV. semestr - zahájení bloku B

název	IV. semestr letní
Povinné předměty:	
Národní hospodářství	2/2 Zk
Občanské právo hmotné	2/2 zpt
Rodinné právo	2/1 Zk
Tělesná výchova	0/2 zpt
Celkem	2 Zk

Povinně volitelné předměty:

I. Jazyk II	0/2 zpt
1. angličtina	
2. francouzština	
3. němčina	
II. 1. Základy statistiky	1/1 Zk
2. Psychologie práva	1/1 Zk

Výběrové předměty:

dle návrhu kateder.

Studenti ve IV. semestru zahájí studium bloku B. Studují podle studijního programu bloku B a učebního plánu pro šk. rok 1992/93, pokračují ve výuce povinně volitelného předmětu skupiny I - Jazyk II.

Dle studijního programu je student povinen zvolit si na počátku IV. semestru - při zápisu do bloku B další povinně volitelné předměty, a to nejméně:

- 1) Jeden předmět ze skupiny II:
 - 1) Základy statistiky - výuka probíhá ve IV. semestru
 - 2) Psychologie práva - výuka probíhá ve IV. semestru
 - 3) Družstevní právo - výuka probíhá v V. semestru
 - 4) Prac. právo Evropských společenství - výuka probíhá v V. sem.
 - 5) Personalistika - výuka probíhá v V. semestru
 - 6) Práva k nehmotným statkům - výuka probíhá v V. semestru
 - 7) Obchodní právo v praxi - výuka probíhá v V. semestru
- 2) Nejméně jeden předmět ze skupiny III:
 - 1) Mezinárod. právo soukr. v justič. praxi - výuka v VI. sem.
 - 2) Mezinárodní právo obchodní - výuka v VI. semestru
 - 3) Mezinárodní ochrana průmyslových a autorských práv - výuka probíhá v VI. semestru

Předepsaný počet povinně volitelných předmětů si student zapíše do indexu a absolvuje výuku v semestru, v němž je předmět do výuky zařazen, a vykoná z nich postupovou zkoušku. Vedle toho může student po dohodě s příslušnou katedrou absolvovat i další povinně volitelné předměty bez povinnosti skládat z nich postupovou zkoušku.

V. – VI. semestr – pokračování v bloku B – pro studenty, kteří zahájili ve školním r. 1991/92 studium bloku B

název	semestr	
	V. zimní	VI. letní
Povinné předměty:		
Občanské právo hmotné	2/2 Zk	
Občanské právo procesní	2/1 zpt	2/2 Zk
Obchodní právo	2/1 zpt	2/2 Zk
Pracovní právo	2/1 zpt	2/1 Zk
Mezinárodní pr. soukromé a obchod.	2/1 Zk	
Pozemkové právo	2/1 Zk	
Tělesná výchova	0/2 zpt	0/2 zpt
Celkem:	3 Zk	3 Zk
Povinně volitelné předměty:		
I. Jazyk II	0/2 (Zk)	0/0 (Zk)
1. angličtina		
2. francouzština		
3. němčina		
II. skupina	1/1 Zk	
1. Družstevní právo ✓		
2. Sociální politika a rozvoj		
3. Personalistika ✓		
4. Práva k nehmotným statkům ✓		
5. Obchodní právo v praxi ✓		
III. skupina		1/1 Zk
1. Mezinárod. pr. soukr. v just. praxi		
2. Mezinárodní právo obchodní		
3. Mezinárodní ochrana prům. a autorských práv		

Výběrové předměty: dle návrhu kateder.

Státní zkouška II. z předmětů Občanské právo, Obchodní právo, Pracovní právo, Mezinárodní právo soukromé a obchodní

Studenti v V. a VI. semestru šk. roku 1992/93 pokračují ve studiu bloku B dle studijního programu pro studenty, kteří ve šk. r. 1991/92 začali studovat v bloku B. Studenti pokračují ve studiu povinně volitelných předmětů, které si zvolili na počátku IV. semestru (jeden ze skupiny I., jeden ze skupiny II. a jeden předmět ze skupiny III.), a složí z nich v přísl. sem. post. Zk. Vedle toho může student po dohodě s příslušnou katedrou absolvovat i další povinně volitelné předměty bez povinnosti skládat z nich postupovou zkoušku. Student je povinen zapsat se do bloku C nejpozději do 30. 9. 1993 – na studijním oddělení fakulty.

VII.- VIII. semestr – Zahájení studia bloku C pro studenty, kteří zapsali blok C na konci šk. r. 1991/92

název	semestr	
	VII. zimní	VIII. letní
Povinné předměty:		
Ústavní právo	2/1 zpt	2/1 Zk
Politologie II	2/1 Zk	
Správní právo	2/2 zpt	2/2 Zk
Správní proces (Zk spolu se SpP) ✓	2/1 zpt	
Finanční právo	2/1 zpt	2/1 Zk
Mezinárodní právo veřejné		2/2 zpt
Trestní právo hmotné		2/2 zpt
Právní aspekty ochrany živ. prostř.		2/1 zpt
Celkem	1 Zk	3 Zk
Povinně volitelné předměty:		
Jazyk II	0/0 Zk	
Skupina I. a) – VII. semestr		
1. Moderní právní nástroje hospodářského podnikání ✓	1/1 Zk	
2. Úvod do marketingu	1/1 Zk	
3. Právní aspekty podn. činnosti	1/1 Zk	

název	semestr
	VII. zimní VIII. letní
Skupina I. b) – VIII. semestr	
4. Teorie říz. a zákl. managementu	1/1 Zk
5. Ekonomika a řízení podniku	1/1 Zk
6. Aktuální otázky financí a FP	1/1 Zk
7. Právní postavení občana	
z pohledu občanskopráv. regul.	1/1 Zk
8. Problémy moderní demokracie	1/1 Zk
9. Hl. směry polit. myšlení	1/1 Zk
10. Lidská a občanská práva	1/1 Zk
11. Principy právního státu	1/1 Zk
12. Volební a parlamentní právo	1/1 Zk
13. Formy vlády a státní orgány	1/1 Zk
Skupina I. c) – IX. semestr	
14. Teorie a praxe legislativy	1/1 Zk
15. Správní právo trestní	1/1 Zk
16. Správní věda	1/1 Zk
17. Správní soudnictví	1/1 Zk
18. Kriminalistika	1/1 Zk
19. Kriminologie	1/1 Zk
20. Záruky zákonitosti ve st. správě	1/1 Zk
II. skupina (zařazena do výuky v IX. semestru)	
Mezinárodní právo veřejné:	
1. Univerzální a partikulární	2/1 Zk
mez. ochrana lidských práv	
2. Univerzální a evropské	2/1 Zk
mezinárodní organizace	
3. Právo Evropských společenství	2/1 Zk

Výběrové předměty: dle návrhu kateder.

Studenti zahajují ve šk. roce 1992/93 studium bloku C a studují podle studijního programu bloku C učebního plánu pro VII. – VIII. semestru šk. roku 1992/93.

Student je povinen se zapsat na studijním oddělení fakulty do bloku C ihned po vykonání SZk II., nejpozději je student povinen zapsat se (řádně či podmíněně) do bloku C do 30. 9. 1992.

Při zápisu do bloku C – na počátku VII. semestru je student dle studijního

programu povinen zvolit si nejméně 3 předměty ze skupiny I., absolvovat jejich výuku v semestru, v němž je předmět zařazen. Předepsaný počet povinně volitelných předmětů je student povinen zapsat si do indexu (za povinné předměty bloku C – VII. až IX. semestru studia) a vykonat z nich postupovou zkoušku. Vedle toho po dohodě s příslušnou katedrou může absolvovat i další PVP bez povinnosti konat postupovou zkoušku. Student je dále povinen si zvolit na začátku bloku C jeden předmět ze skupiny II. a absolvovat jeho výuku v IX. semestru. Výuka PVP II. je ukončena postupovou zkouškou spolu s obecným základem mezinárodního práva veřejného. Do konce VIII. semestru je student povinen zadat si na některé katedře diplomovou práci.

IX. – X. semestr pokračování ve studiu bloku C – pro studenty, kteří zahájili studium v bloku C ve šk. r. 1991/92

název	semestr
	IX. zimní
Povinné předměty:	
Trestní právo hmotné	2/2 Zk ²
Trestní právo procesní	2/2 Zk ²
Právní aspekty ochrany živ. prostředí	2/2 Zk
Teorie práva	2/1 Zk <i>zap.</i>
Celkem:	3 Zk

Povinně volitelné předměty:

Skupina I. c)	
14. Teorie práva a legislativy	1/1 Zk
15. Správní právo trestní	1/1 Zk
16. Správní věda	1/1 Zk
17. Správní soud	1/1 Zk
18. Kriminalistika	1/1 Zk
19. Kriminologie	1/1 Zk
20. Záruky zákonitosti ve st. spr.	1/1 Zk

²(jedna zkouška společná)

název	semestr	
	IX. zimní	X. letní
II. skupina		
Mezinárodní právo veřejné:		
1. Univer. a part. mezinár. ochrana lidských práv	2/1 Zk	
2. Univerzální a evropské mezinárodní organizace	2/1 Zk	
3. Právo Evropských společenství	2/1 Zk	
Státní zkouška III. z předmětů:		
	Ústavní právo a politologie	
	Správní právo	
	Trestní právo	
	Mezinárodní právo veřejné	
Předměty zaměřené na přípravu ke státní magisterské zkoušce z předmětů:		
1. Finanční právo	6/4 zpt	
2. Mezinárodní právo	6/4 zpt	
3. Občanské právo	6/4 zpt	
4. Obchodní právo	6/4 zpt	
5. Pracovní právo	6/4 zpt	
6. Správní právo	6/4 zpt	
7. Trestní právo	6/4 zpt	
8. Ústavní právo	6/4 zpt	
(Výuka probíhá formou blokové výuky dle rozvrhu v závěru X. semestru.)		

Studenti studují v bloku C dle studijního programu pro studenty, kteří studovali ve školním roce 1991/92 v VII. a VIII. semestru dle uč. plánu pro šk. rok 1991/92. Blok C je ukončen státní zkouškou III – v závěru IX. semestru. Na počátku X. semestru je student povinen zvolit si předmět, z něhož bude konat státní magisterskou zkoušku.

Součástí státní magisterské zkoušky je i obhajoba diplomové práce – termín odevzdání: do 31. 3. 1993.

Studium při zaměstnání

Studium při zaměstnání se na právnické fakultě MU od 1. 9. 1993 neotevřelo. Studijní program pro studium při zaměstnání je tedy uveden pouze pro III. semestr bloku A, dále pro blok B a C.

Studijní program studia při zaměstnání pro šk. r. 1992/93

Blok A – pokračování v bloku A studentů, kteří studovali ve škol. r. 1991/92 v I. a II. semestru.

název	III. semestr
III. semestr – blok A – pokrač.	zimní

Povinné předměty:

1. Moderní dějiny SaP	12 Zk
2. Základy teorie práva	12 Zk
3. Dějiny SaP ČSFR	12 Zk
Celkem:	3 Zk

Povinně volitelné předměty:

I. Jazyk I	12 Zk
1. angličtina	
2. francouzština	
3. němčina	
4. ruština	
II. Jazyk II	12 zpt
1. angličtina	
2. francouzština	
3. němčina	

Státní zkouška I. z předmětů: Základy teorie práva,
Římské právo
Dějiny státu a práva

Studenti pokračují ve studiu bloku A ve III. semestru školního roku 1992/93 dle studijního programu bloku A a učebního plánu pro školní rok 1992/93. Blok A je ukončen v závěru III. semestru SZk I. Ve IV. semestru studenti zahajují studium bloku B. Zápis do bloku B bude probíhat průběžně během prvního zkouškového období letního semestru škol. r. 1992/93 – únor 1993. V závislosti na tom, jak student složí SZk I., zapíše se na studijním oddělení do bloku B, nejpozději je student povinen se zapsat (rádně nebo podmíněně) do 26. února 1993.

IV. semestr – zahájení bloku B

název	IV. semestr letní
-------	----------------------

Povinné předměty:

Národní hospodářství	14 Zk
Rodinné právo	12 Zk
Občanské právo hmotné	12 zpt
Celkem:	2 Zk

Povinně volitelné předměty:

I. Jazyk II	12 zpt
1. angličtina	
2. němčina	
3. francouzština	
II. 1. Základy statistiky	10 Zk
2. Psychologie práva	10 Zk

Studenti ve IV. semestru zahájí studium bloku B. Studují podle studijního programu bloku B a učebního plánu pro školní rok 1992/93, pokračují ve výuce povinně volitelného předmětu skupiny I – Jazyk II (postupová zkouška v VII. semestru). Dle studijního programu je student povinen zvolit si na počátku IV. semestru – při zápisu do bloku B další povinně volitelné předměty, a to nejméně:

- 1) Jeden předmět ze skupiny II:
 - a) Základy statistiky – výuka probíhá ve IV. semestru
 - b) Psychologie práva – výuka probíhá ve IV. semestru
 - c) Družstevní právo – výuka probíhá v V. semestru
 - d) Pracovní právo Evropských společenství – výuka probíhá v V. semestru

- e) Práva k nehmotným statkům – výuka probíhá v V. sem.
 - f) Obchodní právo v praxi – výuka probíhá v V. semestru
 - g) Personalistika – výuka probíhá v V. sem.
 - 2) Nejméně jeden předmět ze skupiny III:
 - a) Mezinárodní pr. soukromé v justiční praxi – výuka probíhá v VI. sem.
 - b) Mezinárodní právo obchodní – výuka probíhá v VI. sem.
 - c) Mezinárodní ochrana prům. a autorských práv – výuka probíhá v VI. sem.
- Předepsaný počet povinně volitelných předmětů si student zapíše do indexu a absolvuje výuku v semestru, v němž je předmět do výuky zařazen.

V. – VI. semestr; pokračování v bloku B – pro studenty, kteří zahájili ve školním roce 1991/92 studium bloku B

název	semestr	
	V. zimní	VI. letní

Povinné předměty:

Občanské právo hmotné	12 Zk	
Občanské právo procesní	12 zpt	14 Zk
Obchodní právo	12 zpt	14 Zk
Mezin. právo soukr. a obchodní	12 Zk	
Pracovní právo	8 zpt	8 Zk
Pozemkové právo	10 Zk	
Celkem:	3 Zk	3 Zk

název	semestr	
	V. zimní	VI. letní
Povinně volitelné předměty:		
I. Jazyk II	12 (Zk)	0 (Zk)
angličtina		
němčina		
francouzština		
II. Skupina	10 Zk	
1. Družstevní právo		
2. Sociální politika a rozvoj		
3. Personalistika		
4. Práva k nehmotným statkům		
5. Obchodní právo v praxi		
III. Skupina	10 Zk	
1. Mezinárodní právo soukromé v justiční praxi		
2. Mezinárodní právo obchodní		
3. Mezinárodní ochrana průmyslových a autorských práv		
Státní zkouška II z předmětů:		
Občanské právo		
Obchodní právo		
Pracovní právo		
Mezin. právo soukr. a obchodní		

Studenti pokračují v V. a VI. semestru školního roku 1992/93 ve studiu bloku B dle studijního programu pro studenty, kteří ve školním roce 1991/92 začali studovat blok B. Studenti pokračují ve studiu povinně volitelných předmětů, které si zvolili na počátku IV. semestru (jeden ze skupiny I., jeden ze skupiny II. a jeden ze skupiny III.). Z těchto PVP musí v příslušném semestru vykonat postupovou Zk. Student je povinen zapsat se do bloku C nejpozději do 30.9.1993 – na studijním oddělení fakulty.

VII. – VIII. semestr; zahájení studia bloku C pro studenty, kteří zapsali blok C na konci školního roku 1991/92

název	semestr	
	VII. zimní	VIII. letní
Povinné předměty:		
Ústavní právo	6 zpt	6 Zk ✓
Politologie II	10 Zk	
Správní právo	12 zpt	12 Zk ✓
Správní proces	12 zpt	(Zk spolu se SpP)
Finanční právo	12 zpt	12 Zk ✓
Mezinárodní právo veřejné		12 zpt ✓
Trestní právo hmotné		12 zpt ✓
Právní aspekty ochrany ŽP		12 zpt
Celkem:	1 Zk	3 Zk
Povinně volitelné předměty:		
Jazyk II	0 Zk	
Skupina I. a) – VII. semestr		
1. Moderní právní nástroje hosp. podnikání	10 Zk	
2. Úvod do marketingu	10 Zk	
3. Právní aspekty podnikatelské činnosti	10 Zk	
Skupina I. – b) – VIII. semestr		
4. Teorie řízení a základy managementu		10 Zk
5. Ekonomika a řízení podniku		10 Zk
6. Aktuální otázky financí a FP		10 Zk
7. Právní postavení občana z pohl. obč. práv. regulace		10 Zk
8. Problémy moderní demokracie		10 Zk
9. Hlavní směry politického myšlení		10 Zk
10. Lidská a občanská práva		10 Zk
11. Principy právního státu		10 Zk
12. Volební a parlamentní právo		10 Zk
13. Formy vlády a státní orgány		10 Zk

Skupina I. c) - IX. semestr

14. Teor. a praxe legis.	10 Zk
15. Správní právo trestní	10 Zk
16. Správní věda	10 Zk
17. Spr. soudnictví	10 Zk
18. Kriminalistika	10 Zk
19. Kriminologie	10 Zk
20. Záruky zákonnosti ve státní správě	10 Zk

Skupina II - Mezinárodní právo veřejné: (IX. semestr)

1. Univerzální a partikulární mezinárodní ochrana lidských práv	10 Zk
2. Univerzální a evropské mezinárodní organizace	10 Zk
3. Právo Evropských společ.	10 Zk

Studenti zahajují ve školním roce 1992/93 studium bloku C a studují podle studijního programu bloku C učebního plánu pro VII.- VIII. semestr šk. roku 1992/93.

Student je povinen se zapsat na studijním oddělení fakulty do bloku C ihned po vykonání SZk II., nejpозději je student povinen zapsat se (řádně či podmíněně) do bloku C do 30.9.1992. Při zápisu do bloku C - na počátku VII. semestru je student dle studijního programu povinen zvolit si nejméně 3 předměty ze skupiny I., absolvovat jejich výuku v semestru, v němž je předmět zařazen. Předepsaný počet povinně volitelných předmětů je student povinen zapsat si do indexu (za povinné předměty bloku C - VII. až IX. semestru studia) a vykonat z nich postupovou zkoušku.

Student je dále povinen si zvolit na začátku bloku C jeden předmět ze skupiny II. a absolvovat jeho výuku v IX. semestru. Výuka PVP II. je ukončena postupovou zkouškou spolu s obecným základem mezinárodního práva veřejného.

Do konce VIII. semestru je student povinen zadat si na některé katedře diplomovou práci.

IX. - X. semestr; pokračování ve studiu bloku C - pro studenty, kteří zahájili studium v bloku C ve školním roce 1991/92

název	semestr IX. zimní
Povinné předměty:	
Trestní právo hmotné	12 Zk ³
Trestní právo procesní	12 Zk ³
Právní aspekty ochrany ŽP	10 Zk
Teorie práva	10 Zk
Celkem:	3 Zk

Povinně volitelné předměty:

Skupina I. c)

14. Teorie a praxe legis.	10 Zk
15. Správní právo trestní	10 Zk
16. Správní věda	10 Zk
17. Spr. soud.	10 Zk
18. Kriminalistika	10 Zk
19. Kriminologie	10 Zk
20. Záruky zákonnosti ve státní správě	10 Zk

II. skupina

Mezinárodní právo veřejné:

1. Univer. a partikulární mez. ochrana lidských práv	10 Zk
2. Univerzální a evropské mezinárodní organizace	10 Zk
3. Právo Evropských společenství	10 Zk

Státní zkouška III. z předmětů: Ústavní právo a politologie
Správní právo
Trestní právo
Mezinárodní právo veřejné

³(jedna zkouška společná)

název	semestr X. letní
-------	---------------------

Předměty zaměřené na přípravu ke státní magisterské zkoušce z předmětů:

1. Finanční právo	4 zpt
2. Mezinárodní právo	4 zpt
3. Občanské právo	4 zpt
4. Obchodní právo	4 zpt
5. Pracovní právo	4 zpt
6. Správní právo	4 zpt
7. Trestní právo	4 zpt
8. Ústavní právo	4 zpt

Studenti studují v bloku C dle studijního programu pro studenty, kteří studovali ve škol. r. 1991/92 v VII. a VIII. semestru dle učebního plánu pro školní rok 1991/92. Blok C je ukončen státní zkouškou III – v závěru IX. semestru. Na počátku X. semestru je student povinen zvolit si předmět, z něhož bude konat státní magisterskou zkoušku.

Součástí státní magisterské zkoušky je i obhajoba diplomové práce – termín odevzdání: do 31. 3. 1993.

Seznam používaných základních zkratk:

zpt – zápočet

Zk – zkouška

SZk – státní zkouška

ZS – zimní semestr

LS – letní semestr

Vědeckovýzkumná činnost

Středobodem koncepce vědeckovýzkumné činnosti na právnické fakultě je svoboda vědeckého bádání. Svoboda vědeckého bádání zahrnuje gnoseologickou či ontologickou dimenzi a vyjevuje se ve vztahu možnosti a nutnosti. Korelace možnosti a nutnosti se promítá do každého prvku vědeckovýzkumné práce. Dynamicky měnící se právní řád je výzvou pro každého učitele. Současně proces přeměny práva v objektivním smyslu vytváří netušený potenciální prostor pro badatelskou práci. U vědomí těchto skutečností se fakulta orientuje na následující konstanty vědeckovýzkumné práce.

- 1) Učitelé kateder se podjali řešení vnitřních vědeckovýzkumných úkolů, jejichž výběr určila svobodná volba i společenská nezbytnost. K řešení bylo přijato 23 vědeckovýzkumných úkolů. Hmatatelné výsledky vědeckovýzkumného bádání se objevily v publikační činnosti učitelů. Učitelé během minulého roku vydali 22 monografických spisů, připravili 36 výzkumných zpráv a přispěli do odborných časopisů 94 studiemi a články. Dále učitelé publikovali v zahraničí a přednesli řadu příspěvků na mezinárodních konferencích.
- 2) Esenci vědecké práce představuje dialog. Přirozené prostředí pro intenzivní, vědeckou rozpravu vytváří konference a seminář. V konání mezinárodních konferencí fakulta oživuje věhlas brněnské právní školy. Fakulta uspořádala vědecká setkání k počtě koryfejí právní vědy minulosti: prof. Hanse Kelsena, prof. Františka Weyra, prof. Karla Engliše, prof. Jaroslava Kallaba, prof. J. Vážného. Konference a semináře se setkaly s příznivým hodnocením odborné veřejnosti. Jiným směrem je příprava vědeckých symposií, které hledají odpovědi na živé otázky současnosti.
- 3) Vědeckovýzkumná práce učitelů je nedílně pojena s právní praxí. Praxe vystupuje v úloze zpětné vazby badatelské práce. Proto učitelé pracují v legislativních orgánech při přípravě nových právních předpisů, připravují expertízy a mnozí působí jako asistenti ústavních soudců.

Zahraníční styky

Bez podpory těsných zahraničních kontraktů je příznivý vývoj právnické fakulty nemyslitelný. Zahraniční styky zahrnují aktivní a pasivní stránku a odvíjí se mezi učiteli i studenty.

Rozvoj mezinárodního života fakulty byl ovlivněn několika činiteli. Za rozhodující faktory lze pokládat pomoc Nadace Charty 77, získání jednotného evropského projektu TEMPUS a uzavření četných dohod o přímé spolupráci mezi Masarykovou univerzitou a zahraničními univerzitami.

V aktivních zahraničních stykách učitelů fakulta spoléhá na univerzitní smlouvy o přímé spolupráci. Fakulta udržuje úzké pedagogické styky s právníckými učiteli ve Vídni, Salzburgu, Řeznu, Saarbrückenu, Rotterdamu, Dijonu, Paříži, Warwicku, Kijevě a Bratislavě. Organizuje studijní pobyty učitelů a vytváří předpoklady pro stáže posluchačů vyšších ročníků na jmenovaných fakultách.

Zvláštní pozornost soustředí na spolupráci se Suffolkovou univerzitou v Bostonu, kam vysílá posluchače na jazykové kurzy.

Nedílnou součástí organizace zahraničních styků je poskytování informací o postgraduálních studiích na univerzitách v zahraničí a mezinárodních letních kurzech.

Brněnská právnická fakulta pravidelně hostí zahraniční profesory, kteří přednáší a vedou semináře v obligatorních a povinně volitelných předmětech. Jejich působení také zprostředkovává Nadace Charty 77, čímž rozšiřuje okruh hostujících profesorů. Jako přednášející působí na fakultě rovněž odborníci z mezinárodních orgánů a institucí.

Silným stimulem pro rozvoj zahraničních styků se stal jednotný evropský projekt TEMPUS, jehož se jako partneři účastní rotterdamská právnická fakulta a právnické učiliště v Saarbrückenu. Program se orientuje na problematiku normativity a reality v právu a prostřednictvím přednášek je rozšiřován obsahový obzor disciplin trestního práva či teorie práva. Součástí projektu jsou společné semináře učitelů a studentů všech zúčastněných fakult a odborná jazyková průprava.

Právnická fakulta zároveň připravuje specializované kurzy a semináře pro posluchače za účasti zahraničních hostů. V minulosti připravilo za podpory Nadace Charty 77 tzv. Nezávislý právnický kurs, jenž zahrnoval 11 přednášek a dvoudenní seminář o „Mezinárodním uprchlickém právu“.

Ediční činnost

Právnická fakulta Masarykovy univerzity vydává pravidelně řadu publikací jednak vědeckého, jednak učebnicového charakteru. Od roku 1991 byla provedena reorganizace ediční činnosti, takže v současné době veškeré publikace vycházejí ve dvou edicích. Jednak je to již tradiční edice Spisy právnické fakulty Masarykovy univerzity (Acta Universitatis Brunensis – Iuridica) obsahující již více jak sto titulů. Monografie a sborníky jsou rozděleny do dvou řad – teoretická a populárně vědecká. Učební texty od konce roku 1991 vycházejí v samostatné edici Učebnice právnické fakulty Masarykovy univerzity.

Publikace vydané v období červen 1991 – červen 1992 v edici Spisy právnické fakulty Masarykovy univerzity (AUBI):

- [sv. 85] Josef Macur: Povinnost a odpovědnost v občanském právu procesním (1991)
- [sv. 86] Naděžda Rozehnalová: Standardizované formy uzavírání smluv v mezinárodním obchodu (1991)
- [sv. 87] Dalibor Jílek: Vybrané otázky mezinárodně právní odpovědnosti mezinárodních organizací (1991)
- [sv. 88] Jan Svatoň – Kateřina Jahelková: Člověk, řízení a instituce (1991)
- [sv. 89] Petr Průcha: Místní správa (vybrané otázky) (1991)
- [sv. 90] Normativní teorie práva v kontextu právního myšlení (Sborník příspěvků z mezinárodní konference) (1991)
- [sv. 91] Die normative Rechtstheorie im Kontext der Rechtswissenschaft (Sammelband der Beiträge der internationalen Konferenz) (1991)
- [sv. 92] Miscellany of Papers in International Law (Collective of Czech and Slovak Authors) (1991)
- [sv. 93] Jaromír Harvánek: Motivační faktory v působení práva (1991)
- [sv. 94] Karel Schelle: Vývoj správy v předválečném Československu, I. část (1918–1920) (1991)
- [sv. 95] Karel Schelle: Vývoj správy v předválečném Československu, II. část (1921–1939) (1991)
- [sv. 96] Karel Schelle: Vývoj správy na Moravě a ve Slezsku (1991)
- [sv. 97] Sborník z konference k výročí narození prof. JUDr. Karla Engliše (1991)

- [sv. 98] Jarmila Pokorná: K některým otázkám obchodních společností (1991)
 [sv. 99] Jan Filip: Základní otázky volebního práva v ČSFR (1992)
 [sv. 100] Jan Filip – Karel Schelle: Vývoj a současnost voleb a volebního práva v ČSFR (1992)
 [sv. 101] Alexander Nett: AIDS – výzva lidstvu (1992)
 [sv. 102] Sborník k výročí úmrtí prof. JUDr. Jaroslava Kallaba (1992)

Publikace vydané v edici Učebnice právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně:

- 1) Kolektiv: Československé dějiny státu a práva (1918 – 1945)
- 2) P. Mrkývka – R. Veselá: Vybrané otázky z dějin kanonického práva
- 3) T. Machalová – J. Hroch: Základy filozofie
- 4) Kolektiv: Občanské právo I. díl
- 5) Kolektiv: Občanské právo II. díl
- 6) M. Galvas a kol.: Základy pracovního práva I. díl
- 7) M. Galvas a kol.: Základy pracovního práva II. díl
- 8) P. Průcha: Základy správního práva
- 9) P. Průcha: Soubor správně právních předpisů
- 10) J. Stavínková – P. Sahánek: Občanské právo procesní
- 11) P. Hungr – M. Urbanová: Prameny sociologie práva I.
- 12) M. Galvas – Z. Gregorová: Úvod do práva sociálního zabezpečení
- 13) Z. Gregorová: Soubor předpisů ze sociálního zabezpečení
- 14) K. Schelle a kol.: Základy práva
- 15) Kolektiv: Správní právo hmotné

Veškeré uvedené publikace je možné až do rozebrání nákladu zakoupit v knihkupectví pana Ženíška, které se nachází v budově právnické fakulty, nebo si je objednat na dobírku ve Středisku celoživotního vzdělávání.

Distanční studium

Od školního roku 1992/93 budou na právnické fakultě zahájeny různé formy distančního studia. Oborem, na něhož bude prvně zaměřena pozornost je místní správa.

Studium uvedeného oboru je koncipováno jako ucelené tříleté rozdělené do 6 semestrů, s povahou bakalářského studia ve smyslu ust. § 21 zák. č. 172/1990 Sb., o vysokých školách. Bude mít povahu dálkového vzdělání, s využitím korespondenčního studia s konzultacemi, přičemž bude spočívat v řízeném samostudiu.

Zařazené studijní disciplíny a jejich studium bude orientováno na aktuální potřeby ve sledované oblasti. Znalosti frekventantů z jednotlivých disciplín budou ověřovány postupovými zkouškami, závěr studia předpokládá obhajobu závěrečné práce a složení závěrečné zkoušky.

Nově koncipovaná místní správa prochází i nadále významnými změnami, a současný stav místní správy nelze z hlediska jejího zaměření a úkolů považovat za již vykrystalizovaný. To přirozeně klade vysoké nároky na pracovníky orgánů místní správy i členy volených orgánů.

Distanční studium si proto klade za cíl zajistit základní právní průpravu členů volených orgánů obcí a pracovníků obecních a okresních úřadů v oblasti organizace a činnosti místní správy.

Studium je určeno výše zmíněným okruhům osob, přičemž předpokladem pro zařazení do této formy studia je středoškolské vzdělání ukončené maturitou, či vysokoškolské vzdělání v jiném oboru než právo.

Ucelené tříleté studium bude rozděleno do 6 semestrů, přičemž v každém semestru bude realizováno 24 hodin prezenčního studia, 16 hodin individuálních konzultací, a dále se pro každý semestr předpokládá 210 hodin samostudia.

Celkový rozsah studia za semestr 250 hodin, za celé studium pak 1 500 hodin.

Obsah studia:

- úvod do studia místní správy
- dějiny československé správy
- základy právní sociologie
- základy právní psychologie
- základy teorie správního práva
- správní právo hmotné

- správní právo procesní
- základy archivnictví
- základy teorie a praxe správy
- počítačové informační systémy.

Co do formy je navrhované studium studiem dálkovým vzdělání, s využitím korespondenčního studia, kombinované s prezenčním studiem ve formě přednášek a praktických cvičení, tj. skupinových konzultací, doplněných individuálními konzultacemi.

Hlavní metodou studia bude řízené samostudium. Při prezenčních formách studia budou frekventanti orientováni na pochopení systematiky studovaných okruhů, budou jim zadávány úkoly k samostatnému studiu a zpracování, s vymezením příslušných studijních pramenů. Ke zvládnutí uložených úkolů samostudiem bude pomáhat jak korespondenční forma tak zejména individuální konzultace.

Následně bude vždy při prezenčních formách studia ověřováno zvládnutí uložených úkolů k samostudiu, což bude východiskem pro další diferencovanou práci s jednotlivými frekventanty.

Pro studium budou využitelné některé učební pomůcky určené studentům právnického studia, dále budou postupně připravovány a vydávány speciální učební texty a ke studiu bude určována i doplňková monografická i časopisecká literatura. Studium bude současně vyžadovat soustavnou a systematickou práci s právními předpisy.

Na závěr frekventanti zpracují a obhájí závěrečnou práci a složí závěrečnou zkoušku. Obhajoba práce a závěrečná zkouška se bude konat současně, a to před tříčlennou komisí.

Absolventovi studia bude vydáno vysvědčení, a přiznán titul „bakalář“ (ve zkratce „Bc“).

Personálně bude studium zajišťováno především učiteli právnické fakulty MU v Brně, dále z části též učiteli z filozofické fakulty MU v Brně, a podle potřeby i externími pracovníky z výzkumných ústavů a pracovišť praxe.

Odbornou garanci studia zabezpečí katedra správní vědy, správního práva a finančního práva právnická fakulta MU v Brně, vedoucí doc. JUDr. Petr Průcha, CSc.

Rozpis předmětů a výuky

	předn.	seminář	ind. konz.	
1. semestr				
úvod do studia místní správy	6	6	6	ZK
dějiny čs. správy od r. 1918	6	6	8	ZK
2. semestr				
základy právní sociologie	6	6	8	ZK
základy teorie správního práva	6	6	8	ZK
3. semestr				
základy právní psychologie	6	6	8	ZK
správní právo hmotné	2	-	8	zpt
počítačové informační systémy	4	6	-	zpt
4. semestr				
správní právo hmotné	4	2	8	ZK
počítačové informační systémy	2	6	8	zpt
základy archivnictví	6	4	8	ZK
5. semestr				
správní právo procesní	8	4	8	ZK
základy teorie a praxe správy	8	4	8	ZK
6. semestr				
aktuální otázky správního práva	8	4	8	zpt
skupinové konzultace k sourodým				
tématům závěrečných prací	-	12	8	zpt
obhajoba závěrečné práce				
spojená se závěrečnou zkouškou				

Středisko celoživotního vzdělávání

Vedoucí: JUDr. Danuše Spáčilová

Středisko celoživotního vzdělávání je účelovým zařízením právnické fakulty, jehož hlavním posláním je organizace komerční činnosti. Orientuje se zejména na přípravu a zajištění specializačních kursů, cyklů přednášek, jednotlivých seminářů k aktuálním otázkám čs. právního řádu apod. Cílem této činnosti je poskytnout možnost široké právnické i další veřejnosti seznámit se s nejnovějšími právními normami i s poznatky právní vědy z úst učitelů fakulty i předních odborníků z praxe, spoluautorů právních předpisů. Ve školním roce 1992/93 budou nabídnuta následující témata:

- místní správa (distanční studium 3 roky)
- obchodní právo a vztahy související (2 semestry)
- právní minimum (2 semestry)
- právní vztahy k nemovitostem (2 semestry)
- mezinárodní obchodní transakce (1 semestr)
- základy manažerské ekonomie (1 semestr)
- obchodní závazkové vztahy (6 dnů)
- směnečné právo (1 den)
- právní vztahy k nemovitostem (4 dny)
- živnostenské podnikání (6 dnů)
- správní soudnictví (1 den)
- občanský zákoník v soudní praxi (1 den)
- právo a životní prostředí (6 dnů)
- nová daňová soustava (3 dny)
- soutěžní právo (2 dny)
- práva k nehmotným statkům, průmyslová práva (2 dny)

Další témata mohou být zařazena vzhledem k jejich aktuálnosti a naopak výše uvedená témata budou realizována za předpokladu dostatečného zájmu posluchačů. Obecná informace o náplni jednotlivých kursů je součástí Informačního servisu PrF, který byl distribuován počátkem července, termíny budou inzerovány v denním tisku, v Profitu a v dalších sdělovacích prostředcích, plakáty se objeví na nástěnce přímo

v budově PrF. To zejména pro informaci studentů fakulty, kteří se mohou všech akcí SCV – pochopitelně v případě volných míst – zúčastnit.

Kromě přednáškové činnosti nabízí SCV právnickům také zprostředkování konzultací ke konkrétním problémům na jednotlivých katedrách. V případě složitějších problémů je možné zprostředkovat i vypracování posudku.

Středisko zajišťuje také průběh zkoušek komerčních právníků, zprostředkovává přednášky učitelů právnické fakulty i pro soukromé firmy, okresní úřady a další instituce.

V neposlední řadě zajišťuje SCV distribuci veškeré literatury vydávané právnickou fakultou a to jednak do knihkupectví M. Ženíška na fakultě a jednak poštou na základě objednávek. S tím souvisí také pravidelná nabídka předpokládaným zájemcům počínaje státními archivy, přes soudy, jednotlivé právníky, okresní úřady, střední školy až po soukromé podnikatele.

Veškerá činnost je prováděna na komerčním základě a ceny jsou stanoveny smluvně.

Podrobnější informace poskytuje SCV, tel. 748674, kl. 302.

Ústřední knihovna právnické fakulty MU v Brně

Ředitelka: Mgr. Marie Zejdová

Pracovníci: Anna Ambrožová
Mgr. Stanislava Bauerová
JUDr. Pavla Foukalová
Věra Ištvanová
Hana Korvasová
Věra Labašová
Jarmila Vojtová

Úřední hodiny:

Půjčovna, Zelný trh 2:

úterý-pátek: 10⁰⁰-12⁰⁰ 13⁰⁰-15⁰⁰

Studovna, Veveří 70:

pondělí-čtvrtek: 8⁰⁰-12⁰⁰ 13⁰⁰-18⁰⁰

ve zkuškovém období: 8⁰⁰-12⁰⁰ 13⁰⁰-16⁰⁰

Dokumentační oddělení, Veveří 70:

úterý-pátek: 10⁰⁰-12⁰⁰ 13⁰⁰-15⁰⁰

Informace o knihovním fondu a službách

Do roku 1991 sídlila ústřední knihovna se všemi svými odděleními, stejně jako celá fakulta, v centru města, v budově na Zelném trhu 2 (nyní sídlo ekonomicko-správní fakulty MU). Protože v budově na Veveří 70, staronovém sídle právnické fakulty, nejsou zatím uvolněny a tedy ani patřičně upraveny prostory pro půjčovnu a sklady ÚK, působí tato její část stále v bývalé, výše uvedené budově.

V půjčovně ÚK, Zelný trh 2, je možno se přihlásit do ÚK, ve čtenářských katalozích vyhledat potřebnou literaturu a tuto si za podmínek daných knihovním řádem ÚK vypůjčit.

Fond knihovny je průběžně doplňován, skládá se z těchto základních částí:

- 1) **fond učebnic** – signatura (tj. označení dané skupiny fondu, dále užívána zkratkou sg.) SK – obsahuje povinnou a doporučenou literaturu k vyučovaným předmětům, od roku 1991 jsou do tohoto fondu jednotlivé tituly zařazovány v počtu 10 kusů, tituly dříve vydané máme ve větším počtu.
- 2) **fond odborné literatury z oboru práva a příbuzných věd** – obsahuje tuzemskou a zahraniční literaturu, která je členěna a uložena podle jednotlivých oborů (sg. např. D-dějiny, So-sociologie, PC-pracovní právo, Tr-trestní právo apod.)
- 3) **fond periodik** – obsahuje tuzemské i zahraniční tituly, je členěn na časopisy (sg. C), sbírky zákonů (sg. Sb) a bibliografie (sg. Bi)
- 4) **fond diplomových a ostatních prací obhájovaných na fakultě** (sg. DPF)
- 5) **tzv. starý fond** – tj. fond knihovny právnické fakulty z let 1919-1950 (1950 právnická fakulta zrušena, obnovena 1969), obsahuje monografickou a periodickou literaturu tuzemskou a zahraniční z uvedených let i starší.

Informace o literatuře, obsažené ve fondech ÚK, nalezne čtenář v jednotlivých katalozích a kartotékách.

Jmenný katalog – záznamy uspořádány abecedně podle jmen autorů nebo prvního slova názvu (díla se 4 a více autory a některé další druhy tiskovin např. sborníky, mapy, patenty apod.) Zvlášť vyčleněna je kartotéka časopisů, sbírek zákonů a bibliografií, záznamy jsou uspořádány abecedně podle prvního slova názvu. Základní tzv. **jmenný záznam** díla je tvořen záhlavím, které obsahuje jméno autora (ve tvaru příjmení, jméno) nebo první slovo z názvu, další blok údajů tvoří název, podnázev, jména případných dalších původců díla a označení pořadí a druhu vydání. Nakladatelské údaje informují o místu vydání, nakladatelství a roku vydání, počtu stran, knihopisná poznámka obsahuje další potřebné údaje např. název edice, vydavatele atd. U periodik je záhlaví tvořeno prvním slovem názvu, na základním lístku je dále uveden název, podnázev, periodicitu a dále stejné údaje jako u monografií. Na pokračovacích lístcích jsou uvedeny údaje o případných změnách (např. v názvu, periodicitě apod.) dále pak údaje o ročnících, které má knihovna ve fondu (ročník, rok, případné rozdělení na části, chybějící čísla atd.)

Předmětový katalog – každý titul zařazovaný do fondu knihovny je zpracován z hlediska obsahového, obsah publikace je vyjádřen potřebným počtem tzv. předmětových hesel, která jsou doplněna na základní záznamy, které jsou pak uspořádány abecedně podle těchto hesel. Dotaz nebo požadavek je třeba si převést do formalizovaného jazyka tohoto katalogu, vedoucí zásadou je priorita podstatného jména (s výjimkou jmen vlastních, případně další výjimky jsou uvedeny a patřičně odkázány). Do zvláštní kartotéky jsou vyčleněny záznamy o fondu diplomových atd. prací. Příklady předmětových hesel: Právo občanské-Československo-zákony,

Ústava-USA, Zákoník občanský-Rakousko, Stát a právo-dějiny-Československo-rok 1918/1945, apod.).

Jmenný (abecední) katalog starého fondu – je tvořen původními, často ručně psanými záznamy, v případě problémů je při práci s ním poskytována konzultace. Do zvláštního katalogu jsou vyčleněna periodika a dále dvě samostatné knihovny, dary fakultě, knihovna Právnické jednoty moravské a knihovna prof. Bráfa.

Po vyhledání potřebného informačního pramene v některém z katalogů je třeba vyplnit žádanku, která musí obsahovat údaje o autorovi a názvu díla (u časopisů též rok a číslo), signaturu (nej důležitější údaj, podle něj jsou knihy ve skladu vyhledány) a jméno žadatele. Při vypůjčování podepisuje čtenář knižní lístek (u učebnicového fondu) nebo vyplňuje stvrzenku (pro ostatní části fondu). Výpůjční lhůta u učebnic je 1 semestr, u knih z odborného fondu 1 měsíc (výpůjční lhůta je možno 2 × prodloužit), u periodik 3 dny (bez možnosti prodloužení).

Studovna ÚK s 50 místy, která byla otevřena v budově právnické fakulty **Veverí 70**, je vybavena tak, aby tvořila informační základnu pro všechny kategorie uživatelů. Především zde jsou publikace a informační pomůcky, které umožní nalézt potřebnou právní informaci. Vybrané materiály je možné si nechat na místě zkopírovat. Základ fondu studovny tvoří kompletní řada (od roku 1918) Sbírky zákonů, dále historické sbírky zákonů-Ríšské a Zemské zákoníky, Úřední list, Sbírka soudních rozhodnutí. Dále jsou zde periodika docházející v daném roce, základní právnická periodika v patřičné retrospektivě, po 1 výtisku jsou sem zařazovány i učební pomůcky z jednotlivých oborů. Ve studovně je možno přečíst si též denní tisk, některé populární a populárně naučné časopisy, vyhledat potřebnou informaci v naučných a jazykových slovnících.

Dokumentační oddělení ÚK, Veverí 70, jehož činnost byla obnovena v roce 1992, poskytuje informace bez ohledu na to, zda je obsažena ve fondu naší knihovny. Základ dokumentačních kartoték, které jsou budovány od roku 1973, tvoří záznamy článků z vybraných titulů odborných periodik (základní právnická periodika jsou zpracována retrospektivně). **Jmenná dokumentační kartotéka** obsahuje záznamy, řazené abecedně podle jmen autorů případně podle prvního slova názvu, v **oborové kartotéce** jsou záznamy rozříděny podle jednotlivých vědních oborů, třídění je k dispozici. Pro učitele fakulty zpracovává dokumentační oddělení rešerše na dané téma, na začátku každého roku Přehled publikační činnosti učitelů fakulty, který zachycuje vždy produkci uplynulého roku. Poskytuje též potřebné informace k publikacím z oblasti lidských práv, které fakulta obdržela jako dar z Rady Evropy a které jsou poskytovány k prezenčnímu studiu.

Další materiály, kterými informujeme o fondu knihovny a které rozšiřujeme na fakultě i mimo ni, jsou dvě bibliografické publikace – periodický, 12 × ročně vydávaný Seznam přírůstků a 1 × ročně vydávaný Seznam objednaných periodik.

Obsah

1	Katedra právní teorie a sociálních věd	17
2	Katedra dějin státu a práva	21
3	Katedra ústavního práva a politologie	25
4	Katedra občanského práva	29
5	Katedra obchodního práva	33
6	Katedra národního hospodářství	35
7	Katedra pracovního práva a práva sociálního zabezpečení	39
8	Katedra práva životního prostředí	43
9	Katedra správní vědy, správního práva a finančního práva	45
10	Katedra trestního práva	49
11	Katedra mezinárodního a evropského práva	53
12	Fakultní oddělení katedry tělesné výchovy	57
13	Oddělení katedry odborné jazykové přípravy MU na právnické fakultě	59
14	Mezinárodní politologický ústav	61
	Seznam profesorů, docentů, odborných asistentů, asistentů a odborných pracovníků	63
	Informace o studiu	66
	Studijní programy	68
	Harmonogram studijního roku 1992/93	73
	Denní studium	74
	Studium při zaměstnání	83
	Vědeckovýzkumná činnost	91

Zahraniční styky	92
Ediční činnost	93
Distanční studium	95
Středisko celoživotního vzdělávání	98
Ústřední knihovna právnické fakulty MU v Brně	100
Obsah	103

Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně 1992–1993

Odpovědný redaktor:
doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.

Vydala Masarykova univerzita v Brně – právnická fakulta
Technická redakce a grafická úprava textové části: P. Sojka
Sazba provedena sázecím systémem $\text{\TeX}$.

Tematická skupina a podskupina 02/58 – Náklad 2000 výtisků – Vydání první